ROK XXXIV. NUMER 11

# DZIENNIK URZĘDOWY

## KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Lwów, dnia 25 listopada 1930

TREŚĆ:

*Część urzędowa.*



*Dodatek:*

1.

## Setna rocznica powstania listopadowego.

*Okólnik M. W. i O. P. z dnia 10 października 1930 r. Nr. I. Prez. 6659/30[1]).*

W zbiorowym hołdzie, jakim społeczeństwo całe uczci niebawem setną rocznicę powstania listopadowego, powinna wziąć udział jak najliczniej młodzież szkolna. Wyrazi się on między innemi w obchodach, które szkoła przygotuje ze szczególnym pietyzmem, dbając troskliwie o to, by odbyły się w atmosferze wysoce podniosłej, godnej pamięci wielkiej chwili dziejowej. Przedewszystkiem zaś skorzysta ze sposobności, by w całej pełni wyzyskać wielkie wartości wychowawcze, wysuwające się przemożnie w takim właśnie momencie. Dołoży więc wszystkich starań, by tem silniej zacieśnić węzły, łączące pokolenie współczesne z minionem, budząc w sercach młodzieży miłość dla wielkiej przeszłości i cześć dla jej szlachetnych porywów.

W związku z rozpamiętywaniem krwawych walk o wolność w przeszłości uwydatni w całej pełni błogość jej odzyskania i posiadania, budząc w młodzieży przeświadczenie, że zdobyliśmy ją własnym trudem, na który złożył się ofiarny posiew krwi przeszłych pokoleń oraz zwycięski wysiłek orężny współczesnego, zjednoczonego niezłomną wolą Wodza Narodu Marszałka Józefa Piłsudskiego.

W ten sposób złączy się wspólnem ogniem miłość przeszłości z umiłowaniem współczesności z czcią dla jej Wielkich Twórców, z podziwem dla jej doniosłych czynów. Stąd zaś spłynie w młodociane dusze ożywcza wiara w jasną przyszłość, którą stwarzać może jedynie nieustanny zbiorowy wysiłek.

Na momenty te należy przy organizacji pogadanek, wykładów i obchodów szkolnych zwrócić szczególniejszą uwagę.

W setną rocznicę powstania listopadowego polecam urządzić w szkołach wszelkiego typu okolicznościowe wykłady i pogadanki w ramach godzin szkolnych (należy przeznaczyć na ten cel całą godzinę lekcyjną).

Przy sprzyjających warunkach, a więc wówczas, gdy może to przynieść znaczniejszą korzyść wychowawczą, mogą szkoły uczcić rocznicę listopadowego powstania, organizując odpowiednie obchody i uroczystości, w takich wypadkach w dniu tym mogą Dyrekcje zwolnić młodzież od nauki szkolnej.

Obchody te mogą się odbyć nawet w skromnych ramach, byle w odpowiedniej atmosferze, byle z uwzględnieniem doniosłych czynników wychowawczych, domagających się w tym wypadku szczególniejszego uwydatnienia.

Przedewszystkiem zaś zniknąć z nich winny wszelkie tony żałoby i smutku. W poważnem skupieniu równocześnie jednak w radosnem poczuciu rzeczywistości, z niezłomną wiarą w lepszą jeszcze przyszłość, uczci wolna już młodzież pamięć listopadowego czynu.

Minister W. R. i O. P. (—) *Sł. Czerwiński.*

---

[1]) Okólnik ten wraz z tut. zarządzeniem z dn. 20 października 1930 r. Nr. O. 2052/30 został rozesłany w osobnej odbitce do wszystkich zakładów naukowych i inspektoratów.

## 2.

## Przysposobienie wojskowe.

### Zaopatrzenie osób, które doznały uszkodzenia zdrowia w czasie ćwiczeń.

*Okólnik Ministra W. R. i O. P. z dnia 4 września 1930 r. Nr. I. W. F. 5410/30. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 162).*

Ponieważ zdarzył się konkretny wypadek zgłoszenia roszczenia do zaopatrzenia skutkiem kalectwa (utrata oka), doznanego w czasie ćwiczeń przysposobienia wojskowego, a nie można do wypadku takiego stosować zaopatrzenia ze strony Państwa, przewidzianego w ustawie z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin, na podstawie porozumienia z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej oraz Spraw Wojskowych, zalecam następujący sposób postępowania:

Uzasadnione wypadki roszczeń do zaopatrzenia z tytułu uszkodzenia zdrowia, powodującego przynajmniej 30% utraty zdolności zarobkowej lub wskutek śmierci, w bezpośrednim związku z pracami i ćwiczeniami przysposobienia wojskowego, należy kwalifikować do załatwienia na zasadzie ustawy z dnia 29 stycznia 1930 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych i wyjątkowem zaopatrzeniu, nieopartem na innych tytułach prawnych (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 122) w sposób, przewidziany w obowiązujacych przepisach w sprawie wykonania tejże ustawy.

W stosunku do młodzieży szkolnej wnioski przedstawiać należy Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po uprzedniem: a) przeprowadzeniu dochodzeń administracyjnych przez organy Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, b) ustaleniu warunków finansowych, moralnych i innych przez właściwe władze administracji ogólnej, c) oraz po ustaleniu związku przyczynowego i stopnia uszkodzenia przez organy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Wnioski w stosunku do członków związków i stowarzyszeń załatwia Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w stosunku do cywilnego personelu instruktorskiego — Ministerstwo Spraw Wojskowych.

Minister W. R. i O. P. (—) *St. Czerwiński.*

## 3.

## Przedstawianie komisjom lekarskim funkcjonarjuszów państwowych, przenoszonych w stan spoczynku.

*Okólnik Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 października 1930 r. Nr. I. Prez. 6580/30. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 163).*

Celem ujednostajnienia niejednolitego dotychczas sposobu załatwiania spraw przedstawiania do zbadania komisjom lekarskim funkcjonarjuszów państwowych, przenoszonych, względnie przeniesionych w stan spoczynku, oraz załatwiania odwołań od orzeczeń tychże komisyj lekarskich,

Ministerstwo Skarbu w piśmie z dnia 30 września 1930 r. Nr. D. I. 12800/5/30 podało następujące wskazówki, dotyczące sposobu załatwiania tych spraw, zgodnie z artykułem 31 i następnemi ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 z r. 1924, poz. 46), rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 355), oraz judykaturą Najwyższego Trybunału Administracyjnego:

„Przy przenoszeniu w stan spoczynku funkcjonarjusza państwowego na zasadzie artykułu 28 lit. a), względnie art. 29 lit. a) lub b) ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. — funkcjonarjusz ma prawo prosić władzę, przenoszącą go w stan spoczynku, o przedstawienie go do zbadania komisji lekarskiej I instancji. Prośba ta winna być uwzględniona tylko w tym wypadku, jeżeli została wniesiona w terminie 14-dniowym od daty doręczenia interesowanemu zawiadomienia o zamierzonem przeniesieniu go w stan spoczynku, względnie jeśli takiego zawiadomienia nie doręczono, w terminie 30-dniowym od daty doręczenia funkcjonarjuszowi dekretu wymiaru uposażenia emerytalnego.

W wypadku przeniesienia funkcjonarjusza w stan spoczynku na innej podstawie, niż przewidzianej artykułem 28 lit. a), względnie art. 29 lit. a) lub b) ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. (np. art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej z 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) należy również uwzględnić prośbę funkcjonarjusza, jeżeli została wniesiona w terminie 30-dniowym od daty doręczenia mu dekretu zwolnienia ze służby, względnie przeniesienia w stan spoczynku.

O wyniku badania funkcjonarjusza przez komisję lekarską I instancji należy zawsze bez względu na to, czy przedstawienie do zbadania nasątpiło na prośbę funkcjonarjusza, czy też z urzędu, zawiadomić interesowanego, doręczając mu za pokwitowaniem odpis orzeczenia komisji lekarskiej I instancji z ewentualnem opuszczeniem rubryk określających chorobę.

Po zbadaniu funkcjonarjusza przez komisję lekarską I instancji — władza może, opierając się na § 2, ustęp 2, powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów, z własnej inicjatywy — bez prośby funkcjonarjusza — zarządzić ponowne zbadanie funkcjonarjusza przez komisję lekarską II instancji. Zawarte w powyższym paragrafie zastrzeżenie „z uzasadnionej przyczyny“, na którem winno się opierać powyższe zarządzenie, jako ogólnikowe i nie wymagające specjalnego dokładnego uzasadnienia, winno być stosowane w tych wypadkach, w których władza ma wątpliwości, czy ustalony przez komisję lekarską I instancji % niezdolności do pracy zarobkowej, względnie utrata zdolności do służby, odpowiada rzeczywistości.

Przeciwko orzeczeniu komisji lekarskiej I instancji może również interesowana osoba wnieść odwołanie . Uwzglednienie takiego odwołania i przedstawienie do zbadania komisji lekarskiej II instancji może jednak mieć miejsce jedynie w tym wypadku, gdy funkcjonarjusz do odwołania, wniesionego w terminie 14-dniowym, dołączył świadectwa przynajmniej dwóch lekarzy prywatnych, stwierdzających chorobę funkcjonarjusza w sposób odmienny, niż to orzekła komisja lekarska I instancji.

Termin 14-dniowy wniesienia odwołania od orzeczenia komisji lekarskiej I instancji liczy się od daty doręczenia badanemu zawiadomienia o wyniku badania przez komisję lekarską I instancji.

W wypadku przeniesienia funkcjonarjusza w stan spoczynku na zasadzie artykułu 29 lit. a) lub b) ustawy emerytalnej władza może przedstawić go do zbadania komisji lekarskiej I instancji, a następnie II instancji bez prośby ze strony funkcjonarjusza i bez uzyskania na to jego zgody.

Równocześnie zaznacza się, że powyższych czynności winna dokonywać władza wymiarowa, a więc władza II instancji i dopiero po prawomocnem ukończeniu postępowania przed komisjami lekarskiemi — winna przedkładać Ministerstwu do decyzji odwołania stron przeciwko wymiarowi emerytury wraz ze swemi orzeczeniami i aktami administracyjnemi".

Powyższe podaję do wiadomości i ścisłego przestrzegania na przyszłość, przyczem zwracam uwagę władzom II instancji, aby, przedstawiając funkcjonarjuszów do zbadania komisji lekarskiej II instancji z własnej inicjatywy, nie nadużywały uprawnienia z ustępu 2 § 2 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów i nie narażały Skarbu Państwa na znaczne koszta połączone z badaniem funkcjonarjuszów przez komisje lekarskie.

Minister W. R. i O. P. (—) *Sł. Czerwiński.*

## 4.

## Zaliczanie służby wojskowej polskiej do wymiaru uposażenia.

*Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 2 maja 1930 r. Nr. II. 7186/30.*

L. II. 9686/30. Ministerstwo wyjaśniło w konkretnym wypadku, że przy zaliczaniu służby wojskowej do wymiaru uposażenia uznać należy jako służbę w wojsku polskiem również służbę wojskową, odbytą przed dniem 1 listopada 1918 r. w polskich formacjach wojskowych, które uznane zostały przez Państwo Polskie w myśl § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 19 stycznia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 72) w sprawie wykonania rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 10 grudnia 1926 r., dotyczącego zmian niektórych postanowień ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r, o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, — stosując w danym wypadku w drodze analogji przepis ten wydany w związku z postanowieniami ustawy emerytalnej [1]).

Naczelnik Wydziału: *St. Hubert.*

*§ 8 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 19 stycznia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 72.*

Formacje wojskowe, które uznane zostały przez Państwo Polskie są następujące:

1) Legjony Polskie (Polski Korpus Posiłkowy, Polska Siła Zbrojna) od 1 sierpnia 1914 r.,

2) Bajończycy od 21 sierpnia 1914 r. do 22 sierpnia 1915 r.,

3) Legjon Puławski od 18 października 1914 r.,

4) Brygada Strzelców Polskich od 13 października 1915 r.,

---

[1]) Patrz: p. E. okólnika Min. W. R. i O. P. z dn. 26 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 527/28. (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r. str. 170—174).

5) Dywizja Strzelców Polskich od 21 lutego 1917 r.,
6) I Korpus Polski od 6 sierpnia 1917 r. do 7 lipca 1918 r.,
7) II Korpus Polski od 8 grudnia 1917 r. do 12 maja 1918 r.,
8) III Korpus Polski od 15 stycznia 1918 r. do 22 sierpnia 1918 r.,
9) Oddział Polski w Odesie od 23 listopada 1917 r. do 20 kwietnia 1918 roku,
10) Polska Oddzielna Brygada na Kaukazie od 25 grudnia 1917 r., do 26 lipca 1918 r.,
11) Oddział na Murmanie od 29 czerwca 1918 r.,
12) Oddział na Kubaniu od 24 sierpnia 1918 r.,
13) IV. Dywizja generała Żeligowskiego od 23 października 1918 r.,
14) V. Dywizja Syberyjska od 23 czerwca 1918 r.,
15) Armja Polska we Francji od 4 czerwca 1917 r.,
16) P. O. W. od 1. sierpnia 1914 r.

Organizacje wojskowe, w których służbę odbytą przed dniem 1 sierpnia 1914 r. zalicza się, jak służbę w wojsku polskiem, są następujące:
1) Związek Walki Czynnej od 1 czerwca 1908 r.,
2) Związek Strzelecki od 1 grudnia 1910 r.,
3) Strzelec od 1 grudnia 1910 r.,
4) Armja Polska od 1 października 1910 r.,
5) Polskie Drużyny Strzeleckie od 31 lipca 1911 r.,
6) Sokole Drużyny Polowe od 1 lipca 1912 r.,
7) Drużyny Bartoszowe od 1 lipca 1912 r.,
8) Drużyny Tow. im. Kościuszki od 1 lipca 1912 r.,
9) Drużyny Podhalańskie od 1 lipca 1912 r.

Wojskowi zawodowi, którzy ubiegają się o zaliczenie do wysługi emerytalnej czasu służby w jednej z powyższych formacyj, lub organizacyj wojskowych, powinni przedstawić wiarygodne dowody, stwierdzające dokładnie czas służby, odbytej w tych formacjach lub organizacjach.

W wypadku nieposiadania takich dowodów czas tej służby może być stwierdzony w drodze zaświadczenia, potwierdzonego co do prawdziwości dat, podpisami co najmniej dwóch wiarygodnych świadków. Świadkowie powinni w zaświadczeniu przytoczyć zarazem źródło posiadanych wiadomości. Podpisy świadków mają być urzędowo uwierzytelnione.

### 5.

### Paszporty na zjazdy i wycieczki.

*Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 30 września 1930 r. Nr. I. Prez. 6472/30.*

Nr. O. 2008/30. Opierając się na piśmie Ministerstwa Skarbu Nr. D. V. 8440/7/30 z dnia 18 września 1930 r. zawiadamiam, że wobec znacznego obniżenia opłat za paszporty zagraniczne rozporządzeniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 1930 (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 57) [1]), ulgowe względnie bezpłatne paszporty na

[1]) Patrz: Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 123.

wycieczki w celach reprezentacyjnych, religijnych i naukowych oraz na zjazdy międzynarodowe i naukowe winny być przyznawane tylko w wyjątkowych wypadkach. Tymczasem dotychczasowa praktyka w okresie od 1 marca do 31 maja b. r. wykazała, jak stwierdzono, że ilość wydawanych ulgowych paszportów na zjazdy i kongresy wzrosła zamiast zmaleć. Tłómaczy się to tem, że z wielką łatwością przychylnie opinjuje się prośby i wydaje zaświadczenia.

Z tego powodu, celem zachowania równowagi bilansu płatniczego Państwa, zwracam uwagę, że podania o ulgowe paszporty na wycieczki i zjazdy (§ 4 lit „e" powołanego rozporządzenia) winny być przychylnie opinjowane tylko wówczas, jeżeli wyjazd danej osoby ma dla Państwa wybitne znaczenie.

Zarazem przypominam, że podania takie należy kierować do Ministerstwa Skarbu drogą służbową t. j. przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Podsekretarz Stanu: (—)

## 6.

## Zwrot opłat szkolnych.

*(Monitor Polski z dnia 6 listopada 1930 Nr. 257. Dział nieurzędowy).*

W wykazie szkół prywatnych, w których nauka uprawnia w roku szkolnym 1930/31 do zwrotu opłat szkolnych, podanym do wiadomości okólnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 23 czerwca 1930 r. Nr. I. Prez. 4320/30 (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 466), należy

Skreślić:

III. Szkoły zawodowe, województwo lwowskie:

Jazłowiec. 8. Seminarjum Gospodarcze SS. Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny.

Dodać:

I. Szkoły średnie ogólno-kształcące, województwo tarnopolskie:

Jazłowiec. 7. Gimnazjum Żeńskie Konwentu SS. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marji Panny.

III. Szkoły zawodowe. województwo tarnopolskie:

Jazłowiec. 6. Seminarjum Gospodarcze Zgromadzenia SS. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marji Panny.

Zmienić:

III. Szkoły zawodowe, województwo lwowskie i woj. stanisławowskie.

Lwów. 18. Szkoła Zawodowa Żeńska Zgromadzenia SS. Opatrzności Bożej przy Zakładzie im. św. Teresy na: Lwów. 18. Szkoła Zawodowa Żeńska im. św. Teresy Zgromadzenia SS. Opatrzności Bożej.

Kołomyja 1. 2-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T. S. H., na: Kołomyja. 1. 3 kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa T. S. H.

## 7.

## Księgi materjałowe i bibljoteczne.

*Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 7 października 1930 r. Nr. I. R. 1381/30.*

Ministerstwo nie znajduje przeszkód do zastosowania w inspektoratach szkolnych, państwowych szkołach zawodowych i specjalnych, oraz zakładach kształcenia nauczycieli ksiag bibljotecznych i materjałowych według wzorów Nr. 8 i 9, ustalonych w zarządzeniu Ministerstwa z dnia 1 lipca 1929 r. Nr. I. R. 7944/29 w sprawie przepisów rachunkowo-kasowych dla dyrekcyj gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 7 ex 1929, poz. 104).

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

*Zarządzenie Kuratorjum O. Sz. Lw. z dnia 25 października 1930 r. Nr. O. 2076/30.*

Kuratorjum O. S. Lw. wyjaśnia, że omawiane wzory księgi materjałowej i bibljotecznej podane są w Dz. Urz. Kuratorjum O. S. Lw. z r. 1929 Nr. 10. na str. 394 i 395.

Władze i zakłady szkolne mogą więc na podstawie powyższego zezwolenia Ministerstwa zaprowadzić podług swego uznania zamiast dotychczasowych ksiąg, księgi wedle nowego wzoru. Ewentualne zapotrzebowania druków na powyższe księgi należy skierowywać do Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie, ul. Kurkowa 21.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Ig. Pytlakowski,* wr.

## 8.

## Popieranie prac Komitetu Normalizacyjnego.

*Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 6 maja 1928 r. Nr. O. Prez. 2988/28.*

W wykonaniu uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 7 września 1927 r. zarządzam:

1) aby przy wszelkich dostawach rządowych, z wyjątkiem dostaw produktów rolnych, dawano pierwszeństwo, przy równych ofertach, tym firmom, które materjalnie popierają prace Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, i które, ubiegając się o dostawy rządowe, będą mogły wykazać się odpowiedniem zaświadczeniem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, oraz

2) aby przy wezwaniu do konkurencji, w myśl powyższej klauzuli, czynić zastrzeżenie, iż firmy, pragnące korzystać z przewidzianego tą klauzulą pierwszeństwa, winny złożyć wraz z ofertą zaświadczenie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego o popieraniu jego prac.

Nadmienia się, iż zaświadczenia takie Komitet Normalizacyjny wydawać będzie z ważnością na jeden rok kalendarzowy.

Proszę zarządzić co należy w celu wykonania powyższego.

Minister: *Dr. Dobrucki,* wr.

*Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30 października 1930 r. Nr. I. Prez. 7168/30.*

L. O. 2189/30. Uzupełniając pismo z dnia 6 maja 1928 r. Nr. O. Prez. 2988/28 w sprawie popierania prac Komitetu Normalizacyjnego przy dostawach rządowych, proszę o zarządzenie, aby w warunkach przetargowych na dostawy rządowe (za wyjątkiem dostaw produktów rolnych) umieszczano klauzulę treści następującej:

„Firma, składająca ofertę, winna poza tem złożyć zaświadczenie o finansowem popieraniu prac Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (adres Komitetu: Warszawa, ul. Elektoralna 2), jeżeli pragnie otrzymać pierwszeństwo przy równych ofertach przy przetargu na niniejszą dostawę“.

Naczelnik Wydziału: (—) *Dr. M. Pollak.*

## 9.

## Zobowiązanie Skarbu Państwa wynikające z umów.

*Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 10 października 1930 r. Nr. I. R. 10595/30.*

L. O. 2079/30. Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że władze i urzędy państwowe wydają osobom i firmom prywatnym pisma, posiadające charakter obligów, w których zobowiązują się do zapłaty pewnych sum w określonych terminach.

Terminy płatności oznaczane są przytem bądźto na bieżący okres budżetowy, bądźto nawet na okresy przyszłe.

Powyższe postępowanie władz i urzędów państwowych ma miejsce również i w takich wypadkach, gdy władze względnie urzędy nie rozporządzają kredytami, wystarczającemi na pokrycie umówionych świadczeń.

Wspomniane obligi przedkładane są następnie do realizacji instytucjom bankowym, które je nabywają, potrącając przytem pewne sumy tytułem dyskonta i innych należności bankowych.

Celem uniknięcia podobnych niewłaściwości, Ministerstwo Skarbu okólnikiem L. D. III. 2770/I. z dnia 29 września 1930 r. zarządziło, aby zaniechano wystawiania wszelkich tego rodzaju pism, oraz by w przyszłości zobowiązania Skarbu Państwa wyrażane były jedynie w odpowiednich umowach.

Zarazem Ministerstwo Skarbu zaznaczyło, że zobowiązania, wynikające z umów, a mające być zrealizowane w ciągu jednego okresu budżetowego, mogą być zaciągane tylko wówczas, gdy mają dostateczne pokrycie w kredytach budżetowych, na ten cel przeznaczonych, zaś umowy, zawierające zobowiązania, obciążające przysłe okresy budżetowe, mogą być zawierane w każdym wypadku tylko za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu.

Powyższe zarządzenie Ministerstwa Skarbu podaję do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

## 10.

## Opłaty stemplowe.

Zobowiązania do zwrotu wydatków na szkolenie.

*Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 9 października 1930 r. Nr. I. R. 10067/30.*

Nr. O. 2078/30. Deklaracja, na mocy której funkcjonarjusz państwowy (w szczególności też funkcjonarjusz przedsiębiorstwa państwowego) zobowiązuje się do zapłacenia Państwu pewnej kwoty na wypadek rozwiązania stosunku służbowego przed pewnym terminem, wymienionym w deklaracji, a mianowicie, tytułem zwrotu wydatków, poniesionych przez Państwo na szkolenie osoby, składającej swą deklarację — deklaracja taka podlega zasadniczo opłacie stemplowej, przewidzianej w art. 114 ustawy o opłatach stemplowych.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem L. D. V. 3705/6 z dnia 19 października 1930 r. wyjaśniło jednak na mocy art. 49 i 177 u. o. s., że oplata, o której mowa, nie ma być uiszczana przy sporządzaniu deklaracji, lecz ma być uiszczona tylko w takim razie, jeżeli stanie się wymagalną kwota, należna w myśl deklaracji tytułem zwrotu wydatków na szkolenie. W tym wypadku opłata stemplowa ma być wymierzona w myśl art. 32 u. o. s. przez organ urzędowy (względnie organ przedsiębiorstwa państwowego), który ustala wysokość kwoty, stanowiącej zwrot wydatków na szkolenie. Opłata ma być obliczona w wysokości 0,5% od kwoty, należnej tytułem zwrotu wydatków na szkolenie. Do uiszczenia opłaty stemplowej są obowiązane solidarnie (art. 15, punkt „1 a" u. o. s.) osoba, obowiązana do zwrotu wydatków na szkolenie, oraz podmiot majątkowy, uprawniony do żądania tej kwoty (Skarb Państwa względnie przedsiębiorstwo państwowe lub zakład państwowy, będące odrębnemi osobami prawnemi). Oplata ma być wniesiona do kasy skarbowej w ciągu trzech miesięcy od daty decyzji, ustalającej wysokość kwoty, należnej tytułem zwrotu wydatków na szkolenie.

Oświadczenia osób trzecich, przyjmujących poręką za dopełnienie zobowiązania, wynikającego z deklaracji, o której mowa, podlegają opłatom stemplowym według zasad, podanych w art. 117 u. o. s. w brzmieniu ustalonem w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7-go października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 804). Te opłaty mają być uiszczone przy sporządzaniu dokumentów poręki według zasad ogólnych. Mają więc być uiszczone gotówką do rąk notarjusza, jeżeli dokument poręki został sporządzony w formie aktu notarjalnego lub notarjalnie uwierzytelnionego poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny austrjacki. W razie zaś sporządzenia takiego dokumentu na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny austrjacki i niezastosowania ustępu ostatniego art. 29 u. o. s., ma zastosowanie § 1, punkt 4, rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 sierpnia 1930 r. (Monitor Polski z r. 1930, Nr. 202, poz. 288, Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu z r. 1930 Nr. 26, poz. 460).

Powyższe zasady mają być stosowane również wówczas, gdy do ewentualnego zwrotu kosztów szkolenia funkcjonarjusza państwowego zo-

bowiązuje się nie ten funkcjonarjusz, ale osoba trzecia, tudzież gdy student, otrzymujący stypendjum od Państwa, albo osoba trzecia, zobowiązują się do zwrotu stypendjum (lub jego części, lub jego wielokrotności) w razie przerwania studjów lub niewstąpienia do służby państwowej lub rozwiązania stosunku służbowego przed pewnym terminem.

W przypadkach, o których mowa, ewentualna należność z tytułu opłaty stemplowej ma być prowadzona w ewidencji w taki sam sposób, w jaki jest utrzymywana w ewidencji ewentualna należność tytułem zwrotu wydatków na szkolenie.

Powyższe wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu podaję do wiadomości i ewentualnego zastosowania.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

## 11.

## Godziny nadliczbowe prelegentów kursów wakacyjnych.

*Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 20 października 1930 r. Nr. II. 23688/30.*

Nr. I. K. N. 6145/30. Doszło do wadomości Ministerstwa, że z niektórych inspektoratów szkolnych wpływają jeszcze obecnie do kuratorjów okręgów szkolnych wnioski w sprawie dodatkowego wypłacenia wynagrodzenia za godziny nadliczbowe prelegentom kursów wakacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych.

Wobec tego Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

W myśl punktu 2 instrukcji dla prelegentów, rozesłanej przy okólniku Ministerstwa z dnia 16 maja 1930 r. Nr. II. 8670/30 [1]) oraz w związku z punktem 2 okólnika z dnia 14 kwietnia 1930 r. Nr. II. 7959/30 [2]) w sprawie norm wynagrodzenia prelegentów kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych, prelegent, pracujący w wymiarze ponad 18 godzin tygodniowo, ma prawo do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Oczywiście, tyczy się to jednak tylko tych godzin pracy, które objęte są programem kursu, programy zaś przewidują z reguły określoną liczbę godzin dla poszczególnych tematów. Zazwyczaj liczba godzin dla jednego tematu wynosi 60 godzin na kurs, czyli nie dosięga nawet normy tygodniowej pracy prelegenta (18 godzin tygodniowo, t. j. 72 godziny w ciągu trwania kursu). Prelegent ma więc prawo do godzin nadliczbowych zazwyczaj tylko wówczas, gdy wykłada równocześnie na dwóch równoległych kursach, względnie na dwóch równoległych grupach tego samego kursu.

Jeżeli prelegent pracuje ponad wymagania programu w wymiarze ponad 18 godzin tygodniowo, organizując wycieczki lub pracę popołudniową ze słuchaczami, nie przysługuje mu za tę dobrowolną pracę osobne wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, jeżeli do niej nie został zgóry piśmiennie zobowiązany przez kuratorjum.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 372.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 281.

Ministerstwo uważa za konieczne zwrócić uwagę na tę okoliczność nietylko ze względu na ograniczone kredyty na kursy wakacyjne, lecz także z powodu zauważonego na wielu kursach przemęczenia słuchaczy z powodu nadmiaru nadobowiązkowej pracy.

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*, wr.

## 12.

## Zniżki godzin dla wychowawczyń w gimnazjach państwowych koedukacyjnych.

*Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 10 października 1930 r. Nr. II. 23361/30.*

Nr. II. 15556/30. Celem ujednostajnienia sprawy udzielania zniżenia obowiązującego wymiaru godzin nauczania nauczycielkom oddanym dla pomocy dyrektorowi w sprawowaniu opieki wychowawczej nad młodzieżą żeńską w państwowych gimnazjach koedukacyjnych, na podstawie art. 37 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) zarządzam, co następuje:

Nauczycielka, pełniąca wspomniane obowiązki w szkole, do której uczęszcza: a) 10—25 dziewcząt otrzymuje 3 godziny zniżki tygodniowo, b) 26—50 dziewcząt — 4 godziny tygodniowo, c) 51—75 dziewcząt — 5 godzin tygodniowo, d) 76—100 dziewcząt — 6 godzin tygodniowo, e) 101—125 dziewcząt — 7 godzin tygodniowo, f) 126—176 dziewcząt — 8 godzin tygodniowo, g) 176—250 dziewcząt — 10 godzin tygodniowo.

W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie z powodu specjalnych warunków danej szkoły, Ministerstwo na wniosek kuratorjum może przyznać nauczycielce wieksza zniżkę godzin.

Minister W. R. i O. P. (—) *St. Czerwiński.*

## 13.

## Taksy egzaminacyjne z kursu 6 klas gimnazjalnych.

*Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 6 października 1930 r. Nr. II. 22004/30.*

L. II. 15092/30. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oznajmia, że wysokość opłat egzaminacyjnych dla eksternów z kursu sześciu klas gimnazjalnych w kwocie 30 zł. oznaczoną została obowiązującym dotąd, i nadal aż do odwołania, okólnikiem tutejszym z dnia 22 września 1924 r. Nr. 9944/D. II/24 [1]).

Według powyższego okólnika kandydaci do takich egzaminów uiszczać winni opłatę egzaminacyjną do rąk dyrektora szkoły, który fundusz stąd powstały rozdziela między egzaminatorów.

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*, wr.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1924 r., str. 301.

## 14.

## Egzamin na czeladnika.

Instrukcja

z dnia 7 października 1930 r. Nr. III. D. 8386/30, dotycząca wykonywania przez państwowe władze szkolne rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu wydanego w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 lipca 1930 r. w sprawie zmiany przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 477) [1]).

*(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 157).*

1. Wymienione w nagłówku rozporządzenie ma charakter postanowień przejściowych do art. art. 153, 154 i 155 prawa przemysłowego i wydane zostało, celem ułatwienia zdobycia tytułu czeladnika tym kandydatom na czeladników, którzy z przyczyn uzadnionych i od nich niezależnych nie ukończyli szkoły dokształcającej zawodowej publicznej, ani prywatnej, uznanej za równowartościową z publiczną i nie posiadają świadectwa szkolnego, wymaganego w art. 155, ust. 1, prawa przemysłowego.

2. *Do § 1 rozporządzenia:* Delegata do komisji egzaminacyjnej wyznacza kuratorjum na żądanie izby rzemieślniczej. Delegat ma sprawdzić posiadanie przez kandydata na czeladnika umiejętności czytania i pisania po polsku, rachowania i rysowania zawodowego.

Aby móc wyznaczyć na każdą sesję egzaminacyjną delegata, posiadającego właściwe kwalifikacje do egzaminowania, kuratorjum powinno uprzednio żądać od izby rzemieślniczej informacji, do jakich zawodów należą kandydaci do egzaminów. Delegować należy z reguły kierowników i nauczycieli publicznych szkół dokształcających zawodowych. Kuratorjum może jednak delegować nauczycieli i kierowników innych szkół zawodowych, jeżeli uzna to za wskazane. Delegat kuratorjum okręgu szkolnego, narówni z innymi członkami komisji egzaminacyjnej, otrzymuje honorarjum za udział w komisji do izby rzemieślniczej.

3. *Do § 2, ustęp 1 rozporządzenia:* Zakres wymaganej od kandydata umiejętności czytania i pisania po polsku uzależniać należy od okoliczności, czy kandydat podlegał obowiązkowi powszechnego nauczania i czy miał możność pobierania nauki języka polskiego w szkole początkowej. Zakres wymaganej umiejętności rachowania i zwłaszcza rysowania uzależniać należy od zawodu kandydata. Mianowicie:

Język polski. Z reguły należy wymagać, aby kandydat umiał czytać zarówno tekst drukowany, jak i czytelnie pisany, aby umiał napisać pod dyktando kilkanaście wyrazów, stanowiących jedno lub więcej zdań o treści związanej z wykonywaniem zawodu przez kandydata. Od kandydatów, którzy nie mieli możności uczenia się języka polskiego w szkole (dotyczy to wyłącznie prawie terytorjów województw wschodnich i niektórych centralnych), należy wymagać co najmniej umiejętności odczytania tekstu drukowanego i napisania jedno lub dwuwyrazowych odpowiedzi

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 506.

na krótkie pytania, dotyczące np. osoby kandydata, jego pracy zawodowej, egzaminu czeladniczego i t. p.

Rachunki. Każdy kandydat powinien umieć: biegle małą tabliczkę mnożenia, dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić w pamięci w zakresie 100, cztery działania nad liczbami całkowitemi prostemi dwu- i trzycyfrowemi i nad liczbami mianowanemi, wyrażającemi złote i grosze, a także mieć pojęcie o ułamkach t. j. umieć objaśnić, co to jest połowa, czwarta część, dziesiąta i t. p. oraz umieć napisać takie ułamki. O ile to leży w granicach potrzeb danego zawodu trzeba żądać od egzaminowanego znajomości używanych najczęściej miar metrycznych, a także wyliczenia, choćby przybliżonego, powierzchni, obwodu lub objętości figur i brył regularnych.

Rysunki. Egzaminowi sprawdzającemu ze znajomości rysunku poddawać należy tylko kandydatów tych zawodów, w których jest stosowane posiłkowanie się rysunkiem przy pracy. Egzaminowany powinien wykazać, że umie posługiwać się rysunkiem, niezbędnym do wykonywania jego zawodu t. j. umie odczytać rysunek dany i wskazać sposób, w jaki z rysunku będzie korzystał, względnie powinien wykazać, że potrafiłby z danego modelu (możliwie najprostszy przedmiot lub fragment całości, wykonywanej w danym zawodzie) sporządzić szkic rysunkowy odręczny, z wymiarami, aby na podstawie tego szkicu mógł bez pomocy modelu wykonać taki sam przedmiot.

Ze względu na miejsce i ograniczony czas egzaminu egzaminujący powinien drogą odpowiednich krótkich zapytań i przykładów zbadać, czy kandydat ma pojęcie o rysunku zawodowym. Ustne wyjaśnienie może również zastąpić sporządzenie szkicu.

Czas egzaminu sprawdzającego z każdego przedmiotu można ograniczyć do kilku minut.

Po skończeniu egzaminu delegat ocenia jego wynik, i zgłasza do protokółu, że wykazaną przez kandydata elementarną umiejętność czytania, pisania, rachowania i ewentualnie rysowania ocenił jako dobrą, dostateczną lub niedostateczną.

4. *Do § 3 rozporządzenia:* a) zaświadczenie, że w danej miejscowości nie było szkoły dokształcającej zawodowej publicznej, lub że kandydat nie mógł do niej uczęszczać z powodu odmowy przyjęcia, wywołanej brakiem miejsca w szkole, wydawać będzie kuratorjum.

Inne uzasadnione przyczyny niemożności ukończenia przez kandydata szkoły dokształcającej zawodowej były podane w zarządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 4 lutego 1930 r. o egzaminach dla eksternów przy szkołach dokształcających (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2) [1]). Poza niemi kuratorjum może uznawać tylko: 1) zwolnienie od obowiązku uczęszczania do szkoły na podstawie danych statutów miejscowych, 2) nadzwyczajne okoliczności rodzinne kandydata.

b) Przez określenie „publiczna szkoła dokształcająca zawodowa" w § 3, 4 i 5 rozporządzenia, należy rozumieć również szkoły dokształcające zawodowe, którym przyznane zostały uprawnienia szkół publicznych.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 147.

c) Przez określenie „miejscowość, w której kandydat odbywał (pobierał) naukę rzemiosła“ rozumieć należy również miejscowość, w której kandydat w tymże czasie zamieszkiwał. Istnienie szkoły dokształcającej w jednej z tych miejscowości obowiązywało terminatora do uczęszczania do szkoły.

5. *Do § 5 rozporządzenia:* a) Przy wydawaniu zaświadczeń o braku szkoły, kuratorjum powinno jednocześnie stwierdzić, na podstawie przedstawionego świadectwa szkolnego, czy jest ono rzeczywiście dowodem ukończenia całkowitego kursu danej szkoły powszechnej, a nie tylko ukończenia obowiązku szkolnego. Dla izby, jako instytucji, nieznającej organizacji szkolnej, stwierdzenie tej okoliczności na podstawie dawnych świadectw byłoby niemożliwe.

b) Świadectwa ukończenia krótkoterminowych kursów dokształcających będą wydawane tym uczestnikom kursów, którzy osiągnęli co najmniej poziom przygotowania, odpowiadający wymaganiom w p. 3 niniejszej instrukcji.

Świadectwa ukończenia Ministerstwo poleci drukować Drukarni Państwowej w Warszawie.

6. Zarządzenie z dnia 4 lutego 1930 r. o egzaminach dla eksternów pozostaje w mocy. O ile kandydaci do egzaminów będą się zgłaszali, kuratorjum powoływać będzie odpowiednie komisje.

Minister W. R. i O. P. (—) *Sł. Czerwiński.*

## Szkoły dokształcające prywatne, zrównane z publicznemi.

*Rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 października 1930 r. Nr. III. D. 8487/30.*

L. III. 5075/30. W związku z rozporządzeniem z dnia 15 lipca 1930 r., wydanem przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a dotyczącem zmiany przejściowej przepisów art. 155 prawa przemysłowego [1]), jedno z kuratorjum zapytuje, które szkoły dokształcające zawodowe, istniejące przed wydaniem zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 lutego 1930 r. o nazwie szkół dokształcających [2]), uznawać za publiczne, lub za równowartościowe z publicznemi.

Wobec tego wyjaśniam, że:

1) szkołami publicznemi były faktycznie szkoły dokształcające, określone w § 1 zarządzenia z dnia 4 lutego 1930 r. bez względu na nazwę, jaką nosiły;

2) za równowartościowe ze szkołami publicznemi, t. j. za posiadające uprawnienia szkół publicznych, należy uznać:

a) w okresie przed rokiem 1928 te szkoły prywatne, które zastępowały, nieistniejące w danej miejscowości, szkoły publiczne, lub były uzupełnieniem szkół publicznych, jako szkoły ściśle zawodowe albo specjalne i korzystały z zapomóg stałych, udzielanych przez państwowe władze szkolne,

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r. str. 506—509.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 147.

b) w okresie od 1928 roku te szkoły prywatne, którym zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przyznane zostały uprawnienia szkół publicznych (Dz. Urz. Min .W. R. i O. P. Nr. Nr. 9/1928, 9/1929 i 4/1930) [1]).

Jednocześnie upoważniam Panów Kuratorów Okręgów Szkolnych do uznawania wydanych przed rokiem 1928 świadectw ukończenia szkół dokształcających zawodowych w rozumieniu art. 155 prawa przemysłowego i w granicach na jakie powyższe wyjaśnienie zezwala.

Dyrektor Departamentu: *M. Jarniński*, wr.

---

# Organizacja szkół.

## Szkoły średnie ogólno-kształcące.

Pan Minister W. R. i O. P. orzeczeniem z dnia 23 października 1930 r. Nr. II. 20740/30 nadał Gimnazjum Żeńskiemu Konwentu SS. Niepokalanego Poczęcia Najśw. Panny Marji w Jazłowcu, począwszy od roku szkolnego 1930/31, niepełne prawa gimnazjów państwowych, przewidziane w § 3 rozporządzenia z dnia 1 maja 1929 r. Nr. II. 2875/29 (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 75) [2]).

L. II. 15148/30. Pan Minister W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 9-go października 1930 r. Nr. II. 23264/30 otworzył z dniem 9 października 1930 r. Państwowe Gimnazjum Żeńskie z polskim językiem nauczania w Tarnopolu. Szkoła ta będzie się mieściła w budynku b. gimnazjum państwowego z ruskim językiem nauczania. Wszelkie ruchomości b. gimnazjum przechodzą na rzecz nowego gimnazjum żeńskiego.

Kuratorjum O. S. Lw. zarządzeniem z dnia 4 listopada 1930 r. Nr. II. 15051/30 cofnęło udzielone rozporządzeniem z dnia 17 stycznia 1927 roku L. II. 211/27 pryw. gimnazjum w Podhajcach zezwolenie na używanie nazwy: „Prywatne Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne w Podhajcach", poczynając od roku szkolnego 1930/31.

## Seminarja nauczycielskie.

Pan Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 26 października 1930 r. Nr. II. 22317/30 zmienił nazwę III. Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego we Lwowie na: „II. Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie we Lwowie" z ważnością od początku roku szkolnego 1931/32.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., str: 264; z 1929 r., str: 537 i z 1930 r., str. 213 (Szkoła Dokształcająca Handlowa Kongregacji Kupieckiej we Lwowie).

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 351.

### Szkolnictwo zawodowe.

P. Kurator O. S. Lw. udzielił zezwolenia:

1) rozporządzeniem z dnia 11 października 1930 r. Nr. III. 4734/30 p. Marji Sawkównie we Lwowie, na otwarcie i prowadzenie we Lwowie, przy ul. Piastów Nr. domu 3, prywatnych kursów kroju i szycia do użytku domowego pod nazwą: Kursy Kroju i Szycia Marji Sawkówny we Lwowie;

2) rozporządzeniem z dnia 17 października 1930 r. Nr. III. 4875/30 p. Samuelowi Gotthelfowi w Samborze, Rynek 36, na otwarcie i prowadzenie w Samborze, przy ulicy Przemyskiej Nr. domu 54, prywatnych kursów pod nazwą: Kurs Handlowy Samuela Gotthelfa w Samborze;

3) rozporządzeniem z dnia 25 października 1930 r. Nr. III. 4694/30 Zarządowi Towarzystwa Szkoły Ludowej w Rawie Ruskiej na otwarcie i prowadzenie w Rawie Ruskiej, przy ulicy Warszawskiej Nr. domu 527, prywatnej szkoły krawieckiej męskiej typu rzemieślniczo-przemysłowego pod nazwą: Szkoła Krawiecka Męska Towarzystwa Szkoły Ludowej.

---

## Ruch służbowy.

### Kuratorjum O. S. Lw.

P. Kurator O. S. Lw. rozporządzeniem z dnia 5 listopada 1930 r. Nr. II. 16065/30 powierzył p. Mikołajowi Butkowskiemu, nauczycielowi I gmnazjum w Rzeszowie, czynności referenta w Kuratorjum O. S. Lwowskiego we Lwowie, na czas od dnia 1 października 1930 do dnia 31 grudnia 1931.

Inspektoraty szkolne.

Pan Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 15 października 1930. Nr. II. 22276/30 zamianował p. Juljana Becka, zast. inspektora szkolnego w Jarosławiu, inspektorem szkolnym w Brzeżanach.

P. Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 2 października 1930 r. Nr. II. 22295/30, przeniósł w stan spoczynku p. Antoniego Poźniaka inspektora szkolnego w stanie nieczynnym.

### Szkolnictwo powszechne.

Mianowani:

Goniczewski Stanisław, kierownikiem 2 kl. szkoły w Hucie Połonieckiej (Kamionka Strumiłowa).

Hawran Jerzy, kierownikiem 4 kl. szkoły w Dzwiniaczu (Zaleszczyki)

Kozłowski Jan, kierownikiem 3 kl. szkoły w Horpinie (Kamionka Strumiłowa).

Tumakowa Karolina, kierowniczką 2 kl. szkoły w Załuczu Dolnem (Śniatyn).

Zatwarnicka Eugenja kierowniczką 7 kl. szkoły żeńskiej w Zaleszczykach.

Przeniesieni:

Angielska Władysława, nauczycielka 1 kl. szkoły w Ożomli (Jaworów), do 4 kl. szkoły w Kniażołuce (Dolina).

Bagińska Elżbieta, nauczycielka 5 kl. szkoły w Iwankowie (Borszczów), do 4 kl. szkoły w Krzywczu (Borszczów); Bandurowa Marja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Kołodrubach (Rudki), do 2 kl. szkoły w Burczu (Rudki); Baymak Jan, nauczyciel 1 kl. szkoły w Jezierzance (Zborów), do 3 kl. szkoły w Zarudziu (Zborów); Bilewiczówna Leontyna, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej w Busku (Kamionka Strum.), do 7 kl. szkoły żeńskiej w Busku (Kamionka Strum.); Biłozor Filemon, kierownik szkoły w Trościańcu (Dolina), do 3 kl. szkoły w Bejscach (pow. Pińczów); Ks. Bolesławski Leon, nauczyciel religji rzym. kat. szkoły 7 kl. w Łopatynie (Radziechów), do 7 kl. szkoły w Jabłonowie (Kołomyja).

Chadzaj Włodzimierz, kierownik szkoły w Wołczem (Turka), do 3 kl szkoły w Mosznie (pow. Biała, woj. krakowskie); Czolij Włodzimierz nauczyciel szkoły w Perehińsku (Dolina), do 7 kl. szkoły w Sędziszowie (pow. Jędrzejów, woj. kieleckie).

Dziokowa Pelagja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Łopiance (Dolina), do 1 kl. szkoły w Łuhach (Dolina).

Fokszejowa Michalina, nauczycielka 2 kl. szkoły w Ispasie Górnym (Kołomyja), do 2 kl. szkoły w Kamionce Wielkiej - Sucharów (Kołomyja).

Hetteschówna Zofja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej im. Isakowicza we Lwowie, do 7 kl. szkoły żeńskiej im. św. Magdaleny we Lwowie.

Ilnicka Jadwiga, nauczycielka 2 kl. szkoły w Czercach (Jarosław), do 6 kl. szkoły w Rodatyczach (Gródek Jagielloński).

Kalitowa Eugenja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Bełełui (Śniatyn), do 7 kl. szkoły w Wołczkowcach (Śniatyn); Klubowa Antonina, nauczycielka 5 kl. szkoły w Połomji (Strzyżów), do 3 kl. szkoły w Baryczce (Strzyżów); Kłakówna Janina, nauczycielka w Rehfeldzie (Bóbrka), do 1 kl. szkoły w Przewozie (Wieliczka); Kriegl Henryk, nauczyciel 3 kl. szkoły w Żyznomierzu (Buczacz), do 7 kl. szkoły męskiej w Buczaczu; Krogulska Marja, kierowniczka 2 kl. szkoły w Ceniawie (Kołomyja), do 7 kl. szkoły im. Konopnickiej w Kołomyi; Kruszelnicka Helena, nauczycielka 4 kl. szkoły w Sidorowie (Kopyczyńce), do 2 kl. szkoły w Tumierzu (Stanisławów); Krzyżanowska Janina, nauczycielka 2 kl. szkoły w Bartatowie (Gródek Jagielloński), do 1 kl. szkoły w Borkach Janowskich (Lwów); Kułynyczówna Anna, nauczycielka 3 kl. szkoły w Słobodzie Konkolnickiej (Rohatyn), do 2 kl. szkoły w Sołonce (Lwów); Kusiówna Stanisława, nauczycielka 3 kl. szkoły w Harcie Górnej (Brzozów), do 7 kl. szkoły w Dynowie (Brzozów); Kutówna Franciszka, nauczycielka 7 kl. szkoły w Chłopach (Rudki), do 7 kl. szkoły męskiej w Komarnie (Rudki); Kuźma Józef, nauczyciel szkoły im. Piramowicza w Kołomyi, do 7 kl. szkoły Nr. 2 w Łowiczu (pow. Łowicz, woj. warszawskie); Kuźmakówna Eugenja, nauczycielka szkoły w Jabłonce Niżnej (Turka), do 3 kl. szkoły w Gościejowie (pow. Oborniki, woj. poznań-

## Pracownie biologiczne w szkołach powszechnych w r. 1929/30.

| L. p. | Powiat | Siedziba pracowni | Data uruchomienia | Pomieszczenie | | Urządzenie | Inwentarz pomocy naukowych | | Zasiłki w zł. | | Opłaty uczniów | Inne dochody | Kierownik pracowni | Ilość szkół korzystających z pracowni | | | Ilość oddziałów korzystających z pracowni | | | | | Ilość młodzieży odbywającej ćwiczenia szkół | | | Ilość odbytych ćwiczeń (seryj) lub lekcyj | | | | | Ilość ćwiczeń odbytych przez nauczyc. | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Ilość sal | Powierzchnia w $m^2$ | | Ilość pozycyj | wartość w zł | Ministerstwo W.R. i O.P. | Samorządów | | | | Powszechnych | Innych | Razem | III | IV | V | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | III | IV | V | Innych | Razem | | |
| 1 | Lwów-miasto | Szkoła żeńska im. św. Anny | 15/II 1925 | 3 | 111 | gaz elektr. wodoc. | 300 | 6.450 | 5.500 | 1.320 | 1.349 | — | Dr. Stanisława Słowikowska | 41 | 1 | 42 | — | — | 43 | 1 | 44 | 1.720 | 40 | 1.760 | — | — | 9 | 25 | 1) 34 | — | |
| 2 | Tarnopol | Tarnopol | 8/IV 1930 | 1 | 29 | elektr. | x) 41 | ? | — | — | — | — | Bronisław Kamiński | 8 | — | 8 | — | 10 | 8 | — | 18 | 684 | — | 683 | — | 6 | 5 | — | 11 | — | x) W tem okazy zebrane przez nauczyc. |

## Ogrody szkolne (botaniczne).

| L. p. | Powiat | Siedziba pracowni | Data uruchomienia | Ilość sal | Powierzchnia w $m^2$ | Urządzenie | Ilość pozycyj | wartość w zł | Ministerstwo W.R. i O.P. | Samorządów | Opłaty uczniów | Inne dochody | Kierownik pracowni | Powszechnych | Innych | Razem | III | IV | V | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | III | IV | V | Innych | Razem | Ilość ćwiczeń odbytych przez nauczyc. | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Lwów-miasto | Szkoła żeńska im. St. Żółkiewskiego | VI.1928 | 2) 1 | 12 | elektr. wodoc. | 36 | 1.750 | 3.000 | 373 | — | 3) 117.50 | Zofja Iwanicka | 43 | 4 | 47 | — | 56 | 39 | 6 | 101 | 2.931 | 190 | 3.121 | — | 6 | 6 | — | 12 | — | |
| 2 | Żydaczów | Czernica 4) | 1930 | — | 5) | — | 300 | — | — | 201 | — | 45 | Antoni Ciura | 1 | — | 1 | — | 1 | 1 | — | 2 | — | — | 103 | — | — | — | — | — | — | |

1) Korzystały też kursy nauczycielskie i kursy dla dorosłych.

2) Pokój przeznaczony dla przechowywania nasion i narzędzi oraz dla hodowli jedwabników. Powierzchnia ogrodu wynosi 1.612 $m^2$.

3) Ze sprzedaży nasion.

4) Szkoła 5-cio klasowa koedukacyjna.

5) Powierzchnia gruntu szkolnego wynosi 2.620 $m^2$.

| L.p. | Województwo | Powiat | Siedziba pracowni | Data uruchomienia | Pomieszczenie: Ilość sal | Pomieszczenie: Powierzchnia w m² | Urządzenie | Inwentarz pomocy naukowych: Ilość pozycyj | Inwentarz pomocy naukowych: Wartość w zł | Dotychczasowe zasiłki w zł.: Ministerstwo W.R. i O.P. | Dotychczasowe zasiłki w zł.: Samorządów | Opłaty uczniów w r. 1929/30 | Inne dochody |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Lwowskie | Drohobycz | Drohobycz ż. | 15/IX 1928 | 1 | 112 | gaz i elektr. | 252 | 8.442 | 6.000 | 1.000 | 1.646 | 450 |
| 2 | | Gródek Jag. | Grodek Jagiell. ż. | 7/X 1928 | 1 | 38 | elektr. | 854 | — | 5.000 | — | 36 | — |
| 3 | | Jarosław | Jarosław m. | I. 1929 | 2 | — | gaz | 1.792 | 7.065 | 6.550 | — | 821 | — |
| 4 | | Krosno | Krosno m. | IV. 1930 | 2 | 84 | gaz i elektr. | 213 | 3.279 | 4.000 | — | — | — |
| 5 | | Lwów-miasto | Szkoła im. Mickiewicza m. | 15/XI. 1925 | 3 | 151 | gaz, elektr. wodociąg | 894 | 10.659 | 580 | — | 1.596 | 7 |
| 6 | | Lwów-miasto | im. św. Antoniego m. | XI. 1928 | 3 | 154 | | 966 | 7.804 | 5.500 | 2.182 | 596 | 7 |
| 7 | | Lwów-miasto | im. Stan. Żółkiewskiego m. | XI 1928 | 2 | 79 | | 462 | 7.073 | 3.000 | 1.200 | 657 | 4 |
| 8 | | Lwów-miasto | św. Marcina ż. | V 1930 | 2 | 63 | | 935 | 6.249 | 6.346 | — | 76 | — |
| 9 | | Lwów-powiat | Sokolniki | 1/IX 1928 | 1 | 54 | — | 183 | 679 | — | 300 | 360 | — |
| 10 | | Lwów-powiat | Lewandówka | 1/IX 1926 | 2 | 104 | — | 55 | 1.073 | — | — | 880 | *) 300 |
| 11 | | Łańcut | Łańcut m. | 15/XI 1928 | 1 | 55 | elektr. wodoc. | 444 | 7.896 | 5.000 | — | 100.35 | — |
| 12 | | Przemyśl | Przemyśl ż. | XI 1928 | 4 | 224 | elektr. | 554 | 13.968 | 6 000 | — | 1.670 | — |
| 13 | | Rzeszów | Rzeszów | 6/XI 1928 | 2 | 110 | gaz elektr. | 410 | 9.799 | 6.000 | gmina 220 | 734 | 23 |
| 14 | | Sanok | Sanok m. | XI 1928 | 2 | 80 | elektr. | 294 | 8.500 | 6.000 | — | 571 | — |
| 15 | | Stary Sambor | Chyrów m. | 1/IV 1930 | 2 | 78 | — | 522 | 5.212 | 4.000 | — | 27 | — |
| 16 | Stanisławowskie | Kołomyja | Kołomyja ż. | 27/IX 1929 | 4 | 90 | gaz elektr. | 194 | 8.376 | 6.000 | 212 | 212 | — |
| 17 | | Stanisławów | Stanisławów ż. | 15/XII 1928 | 2 | 95 | gaz | 456 | 11.579 | 7.000 | — | 456 | — |
| 18 | | Tłumacz | Tłumacz m. | VI 1930 | 3 | 97 | elektr. | 635 | 9.249 | 5.000 | — | — | — |
| 19 | | Tłumacz | Otynja m. | IV 1930 | 1 | 48 | nafta | — | — | 5.000 | — | — | — |
| 20 | | Żydaczów | Drohowyże | 1/IX 1929 | 2 | 89 | wodoc. elektr. | 1.053 | *) — | — | — | — | **) — |
| 21 | Tarnopolskie | Brody | Brody ż. | 20/XI 1928 | 1 | 45 | — | 169 | 1.633 | — | — | 60 | *) 705 |
| 22 | | Buczacz | Buczacz m. | 25/V 1930 | 2 | 83 | elektr. | — | 4.000 | 4.000 | — | — | — |
| 23 | | Kamionka Str. | Busk ż. | II 1930 | 2 | 67 | — | 265 | 5.803 | 4.000 | — | — | — |
| 24 | | Tarnopol | Tarnopol | V 1929 | 2 | 85 | elekt. | 256 | 6.455 | 6.000 | — | 763 | — |
| 25 | | Złoczów | Złoczów m. | I 1930 | 1 | 63 | elektr. | 278 | 8.640 | 6.000 | — | — | — |

w szkołach powszechnych w roku 1929/1930.

| Kierownik pracowni | Ilość szkół korzystających z pracowni | | | Ilość oddziałów korzystających z pracowni | | | | | Ilość młodzieży odbywającej ćwiczenia szkół | | | Ilość odbytych seryj ćwiczeń dla oddziałów szkół | | | | | Ilość ćwiczeń odbytych przez naucz. | Uwagi |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Szkół powszechnych | | | | | | | | Powszechnych | | | | | | |
| | Powszechnych | Innych | Razem | VI (IV) | VII (V) | innych oddziałów | innych szkół | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | VI (IV) | VII (V) | innych oddziałów | Innych szkół | Razem | | |
| Stanisława Herwy | 6 | 2 | 8 | 10 | 7 | — | 8 | 25 | 450 | 200 | 650 | [1] 34 | [1] 32 | 3 | [2] 128 | 197 | — | [1] seryj ćw. [2] lekcyj |
| Jan Kostrzębski | 2 | 1 | 3 | 2 | 2 | — | 1 | 5 | 137 | 26 | 163 | 97 | 98 | — | — | 195 | — | [1] lekcyj |
| Zofja Juchowska | 6 | — | 6 | 7 | 6 | — | — | 13 | 383 | — | 383 | 17 | 17 | — | — | 34 | 1 | |
| Emil Lewicki | 1 | — | 1 | 2 | 2 | — | — | 4 | — | — | 134 | 10 | 22 | — | — | 32 | 1 | Całkowite uruchomienie dla 3 szkół od 1. IX 1930 |
| Jadwiga Skalska | 13 | 1 | 14 | 13 | 11 | — | 2 | 26 | 1.005 | 50 | 1.055 | 29 | 31 | — | — | 60 | [1] 13 | [1] Wyższy kurs naucz. |
| Ludwik Majewski | 7 | — | 7 | 7 | 7 | — | — | 14 | 461 | — | 461 | 18 | 34 | — | — | 52 | — | |
| Stefanja Pokornówna | 8 | — | 8 | 11 | 9 | — | — | 20 | 720 | — | 720 | 18 | 32 | — | — | 50 | — | |
| Czesława Kwiatkowska | 5 | — | 5 | 6 | 5 | — | — | 11 | 380 | — | 380 | 3 | 3 | — | — | 6 | — | |
| Tadeusz Czarnecki | 1 | — | 1 | 2 | 2 | — | — | 4 | 96 | — | 96 | 37 | 40 | — | — | 77 | — | Przyroda żywa i matrw. |
| Marja Mrozowa | 1 | — | 1 | 3 | 2 | — | — | 5 | 212 | — | 212 | 44 | 48 | — | — | 92 | 1 | *) Z przedstawień szkolnych |
| Kazimierz Chrzan | 8 | — | 8 | 8 | 3 | — | — | 11 | 4.335 | — | 4.335 | 106 | 75 | — | — | 181 | 2 | |
| Zofja Dobrzańska | 10 | — | 10 | 10 | 9 | — | — | 19 | 733 | — | 733 | 34 | 34 | — | — | 68 | — | |
| Filomena Słoukówna | 7 | — | 7 | 7 | 7 | — | — | 14 | 581 | — | 581 | 19 | 37 | — | — | 56 | 4 | |
| Ignacy Wyszatycki | 6 | 2 | 8 | 6 | 6 | 1 | 7 | 20 | 420 | 400 | 820 | 37 | 37 | 20 | 50 | 144 | — | |
| Władysław Lenart | 2 | 1 | 3 | 2 | 2 | — | 2 | 6 | 112 | 26 | 138 | 20 | 14 | — | 9 | 43 | 1 | |
| Tadeusz Rękas | 10 | 1 | 11 | 10 | 10 | — | 1 | 21 | 516 | 10 | 526 | 37 | 38 | — | 26 | 101 | 4 | |
| Aleksander Ilczyszyn | 11 | — | 11 | 11 | 11 | — | — | 22 | 769 | — | 769 | 17 | 17 | — | — | 34 | — | |
| Michał Dębiec | 2 | — | 2 | 1 | 1 | — | — | 2 | 68 | — | 68 | 1 | 1 | — | — | 2 | — | |
| Antoni Węgierski | 1 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 2 | 58 | — | 58 | 14 | 13 | — | — | 27 | — | *) Inwentarz przedwojenny i obecnie trudno ocenić. |
| Władysław Diduszko | 2 | — | 2 | 2 | 2 | 2 | — | 6 | 117 | — | 117 | — | — | — | — | — | — | **) Utrzymuje Fundacja |
| Karolina Czajkowska | 1 | — | 1 | 2 | 2 | 1 | — | 5 | 169 | — | 169 | 23 | 16 | 6 | — | 45 | 2 | *) Z funduszów szkoły i Koła Rodz. w r. 1928. |
| Józef Grabowski | 1 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 2 | 58 | — | 58 | 2 | 2 | — | — | 4 | — | |
| Marja Ostrowicz | 2 | — | 2 | 2 | 2 | — | — | 4 | 130 | — | 130 | 8 | 8 | — | — | 16 | 1 | |
| Wiktor Złochowski | 7 | — | 7 | 7 | 5 | — | — | 12 | 454 | — | 454 | 18 | 17 | — | — | 35 | — | |
| Karol Jamioł | 2 | 1 | 3 | 2 | 2 | 1 | 1 | 6 | 212 | 16 | 228 | 6 | 6 | 1 | 6 | 19 | 6 | |

| L. p. | Województwo | Powiat | Siedziba pracowni | Data uruchomienia względnie założenia pracowni | Pomieszczenie | | Specjalne urządzenia | Zasiłki od założenia pracowni w zł. | | Opłaty uczniów w r. 1929/30 | Inne dochody |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | Ilość sal | Powierzchnia w m² | | Ministerstwo W. R. i O. P. | Samorządów | | |
| 1 | Lwowskie | Brzozów | Brzozów | 1) 1917 | 1 | 54 | elektr. | — | 2) — | — | — |
| 2 | | Drohobycz | im. Konarskiego | 1/IX 1925 | 1 | 49 | elektr. gaz | — | x) 450 | — | — |
| 3 | | Drohobycz | im. Mickiewicza | 1/IX 1923 | 1 | 51 | elektr. | — | xx) — | — | — |
| 4 | | Jarosław | Jarosław | 30/X 1928 | 3 | 183 | elektr. | v) 6.700 | — | 547 | — |
| 5 | | Krosno | Krosno | 1/IX 1928 | 1 | 50 | — | 1.300 | — | — | 25 |
| 6 | | Lwów-miasto | im. ks. Kordeckiego | 24/III 1926 | 3 | 163 | gaz | 5.740 | 500 | 286 | 28 |
| 7 | | Lwów-miasto | im. Konopnickiej o) | 6/II 1930 | 1 | 63 | gaz | 4.000 | — | — | — |
| 8 | | Lwów-miasto | im. św. Antoniego o) | 5/X 1929 | 3 | 69 | — | 1.900 | 500 | 42 | — |
| 9 | | Nisko | Nisko | 5/IX 1928 | 1 | 52 | — | 2.700 | — | — | — |
| 10 | | Nisko | Rudnik | 1/III 1929 | 1 | 48 | — | | — | — | — |
| 11 | | Przemyśl | im. St. Kostki | 12/IX 1928 | 3 | 125 | elektr. i wodoc. | 5.000 | — | 590 | — |
| 12 | | Przemyśl | im. Jana Kantego | 1/IX 1928 | 2 | 54 | — | | -- | 446 | — |
| 13 | | Rzeszów | im. A. Mickiewicza | 1/IX 1924 | 2 | 122 | elektr. | 2.000 | 300 | 145 | — |
| 14 | Stanisławowskie | Kołomyja | im. Kopernika | 1/VIII 1921 | 2 | 68 | — | 3.000 | — | — | — |
| 15 | | Skole | Skole | 16/XI 1929 | 1 | 58 | — | — | — | — | — |
| 16 | | Stanisławów | im. Mickiewicza | 1/II 1930 | 1 | 100 | gaz | 5.000 | — | 92 | — |
| 17 | | Stanisławów | im. Piramowicza | 1/III 1930 | 2 | 100 | — | — | — | 126 | — |
| 18 | | Żydaczów | Zakład Sierót im. hr. Skarbka | 1/II 1926 | 3 | 107 | — | — | -- | — | x) — |
| 19 | Tarnopolskie | Brody | Brody | 1/IX 1924 | 1 | 46 | — | 2 500 | — | 28 | 5 |
| 20 | | Buczacz | Buczacz | 1926 | 1 | 48 | — | — | — | 569 | 2 |
| 21 | | Tarnopol | Tarnopol | 14/V 1929 | 1 | 75 | elektr. | 4.000 | — | 96 | — |
| 22 | | Złoczów | Złoczów | 1/IX 1924 | 1 | 51 | — | — | — | — | — |

| Inwentarz pomocy naukowych | | Kierownik pracowni | Z pracowni korzysta szkół | | | Oddziałów szkół | | | Młodzieży szkół | | | Ilość odbytych ćwiczeń (lekcyj) młodzieży | Ilość ćwiczeń odbytych przez nauczyc. | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Pozycyj | Wartość w zł. | | Powszechnych | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | | | |
| — | 858 | Karol Scholz | 1 | — | 1 | 3 | — | 3 | 90 | — | 90 | 12 | — | 1) Zniszczona w czasie wojny odnowiono, 2) utrzymuje się z funduszów Rady Szkol. Miejscow. |
| 35 | 888 | Bolesław Młynarz | 1 | — | 1 | 5 | — | 5 | 142 | — | 142 | 172 | — | x) Młodzież dostarcza materjału w naturze. |
| 44 | 479 | Jan Dunin | 1 | — | 1 | 6 | — | 6 | 130 | — | 130 | 176 | — | xx) Młodzież dostarcza materj. w naturze |
| 572 | 6.539 | Stanisław Janczewski | 3 | — | 3 | 7 | — | 7 | 273 | — | 273 | 531 | — | v) Materjału 1 $m^3$ drzewa. |
| — | 1.906 | Teodor Foltak | 1 | — | 1 | 9 | — | 9 | 334 | — | 334 | — | — | |
| 624 | 8.509 | Piotr Głogowski | 5 | — | 5 | 13 | — | 13 | 478 | — | 478 | 390 | — | |
| 143 | — | Stanisław Mielnicki | 1 | — | 1 | 3 | — | 3 | — | — | — | — | — | |
| — | 5.039 | Józef Werber | 4 | — | 4 | 8 | — | 8 | — | — | — | — | — | o) Częściowo w stadjum organiz. |
| 279 | 2.700 | Marja Poluchówna | 1 | — | 1 | 4 | — | 4 | — | — | — | — | — | |
| — | | Leopold Koszałka | 1 | — | 1 | 4 | — | 4 | 77 | — | 77 | 167 | — | |
| 134 | 10.398 | Mieczysław Struszkiewicz | 2 | — | 2 | 5 | — | 5 | 213 | — | 213 | 54 | — | |
| 124 | 700 | Marjan Janusz | 1 | — | 1 | 10 | — | 10 | 198 | — | 198 | 164 | — | |
| 218 | 5.580 | Ferdynand Mazur | 3 | — | 3 | 6 | — | 6 | 221 | — | 221 | 549 | — | |
| 141 | 3000 | Edward Piskozub | 3 | — | 3 | 9 | — | 9 | 223 | — | 223 | 24 | — | |
| — | — | Eugenjusz Topolnicki | 1 | — | 1 | 3 | — | 3 | 72 | — | 72 | 720 | — | |
| 649 | — | Piotr Radwany | 3 | — | 3 | 7 | — | 7 | 277 | — | 277 | 198 | 2 | |
| 32 | 129 | Jan Zubal | 2 | — | 2 | 5 | — | 5 | 172 | — | 172 | 144 | — | Koszykarstwo i tektura |
| 66 | 3.000 | Teodor Wajda | 1 | — | 1 | 4 | — | 4 | 105 | — | 105 | — | — | Utrzymuje Zarząd fundacji. |
| 18 | 2.605 | Leon Witwicki | 1 | — | 1 | 7 | — | 7 | 180 | — | 180 | 210 | — | |
| 150 | 2.000 | Michał Fiałkowski | 1 | — | 1 | 6 | — | 6 | 200 | — | 200 | 338 | — | |
| 19 | 7.500 | Wiktor Oleniuk | 2 | — | 2 | 6 | — | 6 | 197 | — | 197 | 54 | — | |
| 60 | 2.024 | Józef Urbański | 1 | — | 1 | 3 | — | 3 | 120 | — | 120 | 15 | — | |

Pracownie robót kobiecych w szkołach powszechnych żeńskich w roku szkolnym 1929/1930.

| L.p. | Powiat | Siedziba pracowni | Data uruchomienia względnie założenia pracowni | Pomieszczenie | | Specjalne urządzenia | Zasiłki od założenia pracowni w zł. | | Opłaty uczniów | Inne dochody | Inwentarz pomocy naukowych | | Kierowniczka pracowni | Z pracowni korzysta szkół | | | Oddziałów szkół | | | Młodzieży szkół | | | Ilość ćwiczeń (lekcyj) młodzieży | Ilość ćwiczeń odbytych przez nauczyc. | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Ilość sal | Powierzchnia w m² | | Ministerstwo W. R. i O.P. | Samorządów | | | Pozycyj | Wartość w zł. | | Powszechnych | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | | | |
| 1 | Przemyśl . . . . . | im. św. Jadwigi | 1/III 1930 | 1 | 70 | — | — | — | — | — | 22 | 1.130 | Eugenia Kwaśnicka | 1 | — | 1 | 2 | — | 2 | 67 | — | 67 | 122 | — | |
| 2 | Przemyśl . . . . . | im. Hoffmanowej | 5/II 1930 | 1 | 48 | — | 3.000 | — | — | — | 40 | 760 | W. Nowosielska | 1 | — | 1 | 3 | — | 3 | 148 | — | 148 | 83 | — | |
| 3 | Przemyśl . . . . . | im. J. Słowackiego | 6/II 1930 | 1 | 56 | — | — | 100 | — | — | 41 | 1.016 | St. Dietzówna | 1 | — | 1 | 3 | — | 3 | 113 | — | 113 | 72 | — | |
| 4 | Żółkiew . . . . . | Żółkiew | 1/XII 1929 | 1 | 55 | — | 2.600 | — | — | — | 174 | 2.600 | S. Seweryna Zimmer | 2 | — | 2 | 6 | — | 6 | 171 | — | 171 | 128 | — | |

Kuchnie gospodarstwa domowego.

| L.p. | Powiat | Siedziba pracowni | Data uruchomienia względnie założenia pracowni | Ilość sal | Powierzchnia w m² | Specjalne urządzenia | Ministerstwo W. R. i O.P. | Samorządów | Opłaty uczniów | Inne dochody | Pozycyj | Wartość w zł. | Kierowniczka pracowni | Powszechnych | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | Powszechnych | Innych | Razem | Ilość ćwiczeń (lekcyj) młodzieży | Ilość ćwiczeń odbytych przez nauczyc. | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Jarosław . . . . . | im. Jadwigi | 26/I 1930 | 2 | 98 | elektr. | 1.400 | — | 1.431 | 226 | 810 | 1.599 | Marja Łazurkiewicz | 3 | — | 3 | 7 | — | 7 | 242 | — | 242 | 120 | — | |
| 2 | Lwów . . . . . | im. sw. Anny | 12/XI 1929 | 1 | 37 | elektr. gaz wodociągi | — | całkowite urządzenia i naczynia i 500 zł. | 100 zł oraz koszt objadów | — | 540 | 2.400 | Janina Mechalówna | 2 | 1 | 3 | 3 | 2 | 5 | 330 | — | — | 30 | — | |
| 3 | Lwów . . . . . | im. św. Marcina | 12/XI 1929 | 1 | 32 | " | — | | | — | 470 | 2.200 | | 2 | — | 2 | 3 | — | 3 | | — | — | | — | |
| 4 | Lwów . . . . . | Tańskiej | 12/XI 1929 | 1 | 15 | " | — | | | — | 299 | 1.240 | | 2 | — | 2 | 3 | — | 3 | | — | — | | — | |
| 5 | Lwów . . . . . | im. Żółkiewskiego | 12/XI 1929 | 3 | 51 | " | — | | | — | 229 | 1.260 | | 2 | — | 2 | 2 | — | 2 | | — | — | | — | |
| 6 | Nisko . . . . . | Nisko | 16/IV 1929 | 2 | 72 | — | — | — | — | 77 | 1) | — | Marja Rzaska | 1 | — | 1 | 2 | — | 2 | 25 | — | 25 | 54 | — | 1) Posługuje się naczyniami „Komitetu dożywiania dziecka" |
| 7 | Nisko . . . . . | Ulanów | 15/II 1928 | 1 | 42 | — | 500 | 590 | — | — | 208 | 552 | Bronisława Hordyńska | 1 | — | 1 | 2 | — | 2 | 20 | — | 20 | 30 | — | |
| 8 | Przemyśl . . . . . | im. kr. Jadwigi | 1/X 1928 | 2 | 84 | wodociągi elektr. | 3 000 | 100 | — | — | 176 | 3.000 | Marja Postępska | 2 | — | 2 | 8 | — | 8 | 152 | — | 152 | 42 | — | |
| 9 | Brzeżany . . . . . | Brzeżany | 1/IX 1929 | 2 | 38 | — | — | 200 | — | — | 76 | — | Marja Sakalukowa | 1 | 1 | 2 | 1 | 1 | 2 | 70 | 20 | 90 | — | — | |

skie); Kwaczyński Józef, nauczyciel 5 kl. szkoły w Czarnokońcach Wielkich (Kopyczyńce), do 1 kl. szkoły w Czaharach (Kopyczyńce).

Lachowiczówna Władysława, nauczycielka 4 kl. szkoły w Opace (Drohobycz), do 7 kl. szkoły męskiej w Wolance-Tustanowicach (Drohobycz); Lewicka Irena, nauczycielka 2 kl. szkoły w Cuniowie (Gródek Jag.), do 7 kl. szkoły żeńskiej im. M. Konopnickiej we Lwowie; Lipińska Wiktorja nauczycielka 3 kl. szkoły w Zawoju (Kałusz), do 2 kl. szkoły w Przewoźcu (Kałusz); Lipiński Marjan, nauczyciel 4 kl. szkoły w Zawoju (Kałusz), do 2 kl. szkoły w Przewoźcu (Kałusz).

Łopuszańska Olga, nauczycielka 1 kl. szkoły w Smorzu Miasteczku (Skole), do 1 kl. szkoły w Smorzu Dolnem (Skole); Łotocki Aleksander, nauczyciel 2 kl. szkoły w Stroniatynie (Lwów), do 2 kl. szkoły w Brzeźnicy (Bochnia); Łyłyk Jan, nauczyciel 7 kl. szkoły męskiej w Nadwórnej, do 7 kl. szkoły w Iłży (woj. kieleckie).

Marciszewska Helena, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej im. Mickiewicza we Lwowie, do 7 kl. szkoły żeńskiej im. Isakowicza we Lwowie Maciuk Jakób, nauczyciel 7 kl. szkoły w Olesku (Złoczów), do 7 kl. szkoły w Sierpcu (pow. Sierpc, woj. warszawskie); Majewska Anna, nauczycielka 3 kl. szkoły w Nowosielicy (Śniatyn), do 3 kl. szkoły w Hańkowcach (Śniatyn); Ks. Makarczuk Władysław, nauczyciel religji szkoły im. Św. Józefa w Stanisławowie, do 7 kl. szkoły żeńskiej im. św. Marcina we Lwowie; Mędrzycki Edward, kierownik 2 kl. szkoły w Kałaharówce (Skałat), do 4 kl. szkoły w Łanach (Lwów); Moralewiczowa Marja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Lubszy (Żydaczów), do 2 kl. szkoły w Sulatyczach (Żydaczów); Morawiecki Michał, nauczyciel 7 kl. szkoły w Łanczynie (Nadwórna), do 7 kl. szkoły w Puszczy Marjańskiej (pow. Skierniewice); Murski Włodzimierz, nauczyciel 2 kl. szkoły w Gajach Starobrodzkich (Brody), do 7 kl. szkoły w Żninie (pow. Żnin, woj. poznańskie); Myhowyczowa Joanna, nauczycielka szkoły w Perehińsku (Dolina), do 5 kl. szkoły w Kowali (gm. Karczmiska, pow. Puławy, woj. lubelskie).

Ks. Ogarek Henryk, nauczyciel religji 7 kl. szkoły żeńskiej im. św. Marcina we Lwowie, do 7 kl. szkoły męskiej im. Konarskiego we Lwowie; Olearnikowa Aniela, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Kamionce Strumiłowej, do 7 kl. szkoły męskiej w Kamionce Strumiłowej; Ks. Opaliński Walenty, nauczyciel religji szkoły męskiej w Tłumaczu, do 7 kl. szkoły im. św. Józefa w Stanisławowie.

Paradowska Stefanja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Gajach Roztockich (Zborów), do 7 kl. szkoły w Załoźcach (Zborów); Pazdrij Bazyli, nauczyciel 2 kl. szkoły w Kurnikach (Jaworów), do 7 kl. szkoły w Koprzywnicy (pow. Sandomierz); Pietrzak Józef, nauczyciel 7 kl. szkoły w Sokolnikach (Lwów), do 3 kl. szkoły w Mikłaszowie (Lwów); Piskozubowa Zofja, nauczycielka 7 kl. szkoły im. Konopnickiej w Kołomyi, do 7 kl. szkoły im. św. Kazimierza w Kołomyi; Polasekowa Helena, nauczycielka szkoły żeńskiej im. św Antoniego we Lwowie, do Seminarjum Ochroniarskiego im. St. Jachowicza we Lwowie; Prokop Aleksander, nauczyciel 1 kl. szkoły w Piskorowicach (Jarosław), do 7 kl. szkoły w Łukowie (pow. Łuków, woj. lubelskie); Prucowa Anna, nauczycielka szkoły w Zawadce (Turka), do 7 kl. szkoły w Brzezince (pow. Oświęcim); Prypchan Jerzy, nauczyciel 1 kl. szkoły

w Bryni (Stanisławów), do 2 kl. szkoły w Gogolach Wielkich (gm. Gołynin, pow. Ciechanów, woj. warszawskie).

Rąpałowa Wanda, nauczycielka 7 kl. szkoły w Chodaczkowie Wielkim (Tarnopol), do 4 kl. szkoły w Bucniowie (Tarnopol); Reszetyło Jan, kierownik 2 kl. szkoły w Howiłowie Wielkim (Kopyczyńce), do 3 kl. szkoły w Charbicach Górnych (gm. Puczniew, pow. Łódź); Ryniewiczówna Zofja, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej im. św. Magdaleny we Lwowie, do 7 kl. szkoły męskiej im. Sienkiewicza we Lwowie.

Ks. Sorys Franciszek, nauczyciel religji 7 kl. szkoły w Jabłonowie (Kołomyja), do 5 kl. szkoły w Koropcu (Buczacz); Strachocka Anna, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej im. św. Elżbiety w Stryju, do 7 kl. szkoły im. J. Słowackiego w Stryju; Strokonowa Helena, nauczycielka 1 kl. szkoły w Niesłuchowie (Kamionka Strum.), do 7 kl. szkoły męskiej w Busku (Kamionka Strum.); Szewadzucki Józef, kierownik 3 kl. szkoły w Hryniowcach (Tłumacz), do 4 kl. szkoły w Sobótce (pow. Łęczyca); Szumlakowska Eugenja, kierowniczka 2 kl. szkoły w Grabowie (Dolina), do 2 kl. szkoły w Nowosielicy (Dolina) w drodze konkursu.

Tylawska Józefa, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej w Bohorodczanach, do 7 kl. szkoły żeńskiej im. Konarskiego w Przemyślu.

Wachtlowa Marja, nauczycielka 2 kl. szkoły w Nieznanowie (Kamionka Str.), do 7 kl. szkoły żeńskiej w Kamionce Strumiłowej; Wasylyszyn Jan, nauczyciel 1 kl. szkoły w Kopaczyńcach (Horodenka), do 7 kl. szkoły męskiej im. św. Antoniego w Horodence; Wiszniewski Zygmunt, nauczyciel 2 kl. szkoły w Nadorożnej (Tłumacz), do 7 kl. szkoły męskiej w Tłumaczu; Wiszniewski Bolesław, nauczyciel 7 kl. szkoły męskiej im. H. Sienkiewicza we Lwowie, do 7 kl. szkoły męskiej im. św. Magdaleny we Lwowie; Wojdanowski Józef, kierownik 3 kl. szkoły w Harcie Górnej (Brzozów), do 7 kl. szkoły męskiej im. Jachowicza (Rzeszów); Wolańska Stefanja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Nozdrzcu (Brzozów), do 7 kl. szkoły w Dynowie (Brzozów).

Zawiślak Tadeusz, nauczyciel 1 kl. szkoły w Stasiowej Woli (Rohatyn), do 2 kl. szkoły w Łukowcu Żurowskim (Rohatyn).

Spensjonowani:

Ambrozowa Marja, nauczycielka 7-kl. szkoły żeńskiej w Rohatynie; Angerówna Józefa, nauczycielka 7 kl. szkoły im. król. Zofji w Stanisławowie.

Berwidowa Michalina, nauczycielka 7 kl. szkoły w Rożniatowie (Dolina).

Cebula Michał, nauczyciel 7 kl. szkoły w Błażowej (Rzeszów); Czajkowska Eugenja, nauczycielka szkoły w Podwołoczyskach (Skałat); Czarnecka Leonja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Szczercu (Rawa Ruska).

Daczyszyn Jan, kierownik 7 kl. szkoły im. króla Jana Sobieskiego w Mościskach; Daczyszynowa Karolina, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej im. króla Jana Sobieskiego w Mościskach; Dąbrowicka Teofila, nauczycielka 4 kl. szkoły w Woronie (Tłumacz); Dereń Olga, kierowniczka 7 kl. szkoły im. Reginy Żółkiewskiej w Żółkwi; Dryhiniczowa Eugenja, nauczycielka 7 kl. szkoły w Bolechowie (Dolina).

Eckertówna Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły w Tarnobrzegu.

Górska Ewa, nauczycielka 7 kl. szkoły w Głogowie (Rzeszów); Grabowski Franciszek, kierownik 7 kl. szkoły męskiej im. T. Kościuszki we Lwowie; Grotowska Emilja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Łące (Rzeszów); Gryziecka Genowefa, nauczycielka 1 kl. szkoły w Kalnem (Skole).

Jakubowski Emanuel, nauczyciel 1 kl. szkoły w Staninie (Radziechów); Jankowska Bronisława, nauczycielka 7 kl. szkoły w Zborowie.

Koterbicka Aleksandra, nauczycielka 7 kl. szkoły w Łanczynie (Nadwórna); Kuliczkowska Bogumiła, nauczycielka 1 kl. szkoły w Sarańczukach Osadzie (Brzeżany).

Langer Joachim, nauczyciel 7 kl. szkoły męskiej w Buczaczu.

Łaniewska Janina, nauczycielka 7 kl. szkoły w Trembowli.

Machnikówna Joanna, nauczycielka 1 kl. szkoły w Rozworzanach (Przemyślany); Markiewiczowa Konstancja, nauczycielka 3 kl. szkoły w Krasnej (Nadwórna); Markowowa Wanda, nauczycielka 1 kl. szkoły w Sołukowie (Dolina); Markowski Michał, pozostający w stanie nieczynnym nauczyciel 7 kl. szkoły w Delatynie (Nadwórna); Michajłowowa Józefa, nauczycielka 5 kl. szkoły w Tłumaczyku (Kołomyja).

Pihutowa Julja, nauczycielka 6 kl. szkoły w Hurniem (Stryj); S. Prokopowiczówna Helena, nauczycielka 7 kl. szkoły w Kulikowie (Żółkiew).

Romach Mikołaj, kierownik 2 kl. szkoły w Cześnikach (Rohatyn; Rzeszotowa Zofja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Godach (Kołomyja).

Sawaryn Antoni, nauczyciel 7 kl. szkoły w Jaworowie; Schnazke Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły w Dolinie; S. Schwarzówna Olga, nauczycielka 2 kl. szkoły w Martynowie Nowym (Rohatyn); Stocka Marja, nauczycielka 7 kl. szkoły w Rożniatowie (Dolina); Stopowa Franciszka, nauczycielka 2 kl. szkoły w Niebylcu (Strzyżów); Strzępkowa Rozalja Marja, kierowniczka 2 kl. szkoły w Trójcy (Śniatyn); Stuglikowa Gabrjela, nauczycielka 7 kl. szkoły żeńskiej w Przemyślanach; Szularowa Eleonora, nauczycielka 2 kl. szkoły w Jasieniu (Kałusz).

Śnitowska Jadwiga, nauczycielka 4 kl. szkoły w Głęboczku (Brzeżany).

Tarnawska Franciszka, nauczycielka 1 kl. szkoły w Plenikowie (Przemyślany); Tinzowa Karolina, nauczycielka 7 kl. szkoły w Podhajcach; Tomaszewska Zofja, nauczycielka 7 kl. szkoły w Zabłotowie (Śniatyn); Tymoczkowa Aurelja, nauczycielka 7 kl. szkoły im. św. Kazimierza w Kołomyi.

S. Wandowicz Teofila, nauczycielka 1 kl. szkoły w Hryniowcach (Tłumacz); Wywiórska Eugenja, nauczycielka 7 kl. szkoły męskiej w Bóbrce.

Zawadowska Stanisława, nauczycielka 6 kl. szkoły w Synowódzku Wyżnem (Skole); Zielikowa Walerja, nauczycielka 1 kl. szkoły w Raju (Brzeżany).

Zmarli. Tkaczuk Maciej, kierownik 3 kl. szkoły w Ostrowie (Bóbrka), zmarł dnia 23 września 1930 r., w 49 roku życia, a w 24 roku służby nauczycielskiej.

## Seminarja nauczycielskie.

Mianowani: Florczak Alojzy, nauczyciel Państwowych Kursów Nauczycielskich we Lwowie, nauczycielem Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Męskiego w Białymstoku.

## Szkoły średnie ogólno-kształcące.

Mianowani: Maczak Antoni, nauczycielem Państwowego Gimnazjum XI. we Lwowie.

Przeniesieni: Guściora Franciszek, nauczyciel gimnazjum w Krośnie, do gimnazjum im. R. Traugutta w Brześciu nad Bugiem.

Sochacka Janina, nauczycielka gimnazjum X. żeńskiego w Krakowie, do gimnazjum II. we Lwowie.

Woytoń Tadeusz, nauczyciel b. gimnazjum z r. j. n. w Tarnopolu, do gimnazjum I. w Tarnopolu.

Przydzieleni: Kornand Maksymiljan, nauczyciel 7 kl. szkoły powszechnej im. M. Kopernika w Kołomyi, do gimnazjum z r. j. n. w Kołomyi.

Przeniesieni w stan nieczynny: Jan Bodnar, Hilarjon Brykowycz, Leon Porfiry Cehelskyj, Bazyli Chirowski, Paweł Diakiw, Jan Hałuszczyński, Helena Hawryłkowa, Michał Hubczak — dyrektor, Daniel Kernycznyj, Prokop Łukasiewicz, Jarosław Bazyli Tanczakowski, Tomasz Wodianyj — nauczyciele względnie profesorowie b. gimnazjum z r. j. n. w Tarnopolu.

Spensjonowani: Ernest Józef, profesor I. gimnazjum w Stryju.

Franta Ferdynand, w stanie nieczynnym profesor gimnazjum w Tarnobrzegu.

Zwolnieni: Dr. Michał Jarosław 2 im. Sonewicki, nauczyciel b. gimnazjum z r. j. n. w Tarnopolu.

Horbowy Henryk, nauczyciel gimnazjum w Żółkwi, z powodu przyjęcia do służby w Urzędzie Katastralnym we Lwowie.

## Szkolnictwo zawodowe.

Mianowani: Inż. Krauze Jan, nauczycielem Państwowej Szkoły Kołodziejsko-Kowalskiej w Kamionce Strumiłowej.

Spensjonowani: Hnatkowski Michał, instruktor Państwowej Szkoły Przemysłu Drzewnego w Kołomyi.

Prokopowicz Teodor, nauczyciel Państwowej Szkoły Przemysłu Drzewnego w Kołomyi.

Schütter Wiktor, instruktor Państwowej Szkoły Kołodziejsko-Kowalskiej w Kamionce Strumiłowej.

Zrezygnowali: Treter Jan, nauczyciel Państwowej Szkoły Ekonomiczno-Handlowej we Lwowie.

Zmarli: Mulik Wincenty, instruktor Państwowej Szkoły Przemysłu Drzewnego w Jaworowie.

# Konkursy.

## Konkursy na posady kierowników publicznych szkół powszechnych

| L. p. | Powiat | Miejscowość | Stopień organizacyjny szkoły | Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły | Nazwa im. . . . . . . szkoły | Język wykładowy | Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac. | Do użytku kierownika: grunt o obszarze | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Brzozów | Barycz | 2 kl. | koed. | — | polski | — | 2 mg | |
| 2 | „ | Witryłów | 2 „ | „ | — | „ | 2 ubik. | — | |
| 1 | Buczacz | Bobrowniki | 2 „ | „ | — | ruski | 3 „ | 15.765 $m^2$ | Konk. drugi |
| 1 | Drohobycz | Bilcze | 5 „ | „ | — | pol.-r. | 3 „ | 2 mg | Konk. 4-ty |
| 2 | „ | Horucko | 4 „ | „ | — | ruski | 3 „ | 2 mg | Konkurs poraz 2-gi |
| 1 | Jaworów | Jaworów Nakoneczne | 2 „ | „ | — | pol.-r. | 3 „ | 76 $s.^2$ | |
| 1 | Kołomyja | Ceniawa | 2 „ | „ | — | polski | 3 „ | 94 a 27 $m^2$ | |
| 1 | Mościska | Mościska | 7 „ | męska | im. Kr. Jana Sobieskiego | „ | 3 „ | — | Pierwszeństwo dla kandyd. z w. k. n. lub egz. wydz. |
| 1 | Nisko | Nisko | 7 „ | koed. | — | „ | — | 4563 $m^2$ | Sprostowany konk. z Nr. 9, |
| 1 | Przeworsk | Łopuszka Wielka | 7 „ | „ | — | „ | 3 „ | 24 a ogr. ½m pola | Pierwszeństwo mają kandydaci w. k. n. |
| 1 | Sanok | Dobra Szlachecka | 3 „ | „ | — | pol.-r. | 2 „ | 2 mg | |
| 2 | „ | Jaćmierz | 6 „ | „ | — | polski | — | 2 mg | |
| 3 | „ | Mrzygłód | 2 „ | „ | — | polski | 3 „ | 2 mg | |
| 4 | „ | Trepcza | 2 „ | „ | — | pol.-r. | 3 „ | 2 mg | |
| 5 | „ | Wisłok dolny (Wielki) | 3 „ | „ | — | „ | 3 „ | 2 mg | |
| 1 | Skole | Tuchla | 2 „ | „ | — | „ | 3 „ | 1·5 ha | Konk. pon. |
| 1 | Stary Sambor | Niedzielna | 2 „ | „ | — | „ | 3 „ | — | |
| 1 | Trembowla | Wierzbowce | 3 „ | „ | — | „ | 3 „ | 2 mg | |
| 2 | „ | Laskowce | 4 „ | „ | — | ruski | 3 „ | 3 mg | |
| 1 | Zborów | Bzowica | 2 „ | „ | — | polski | 3 „ | ½ ha | |

| L. p. | Powiat | Miejscowość | Stopień organizacyjny szkoły | Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły | Nazwa im . . . . . . szkoły | Język wykładowy | Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac. | Do użytku kierownika: grunt o obszarze | Uwaga |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2 | Zborów | Bohutyn | 2 kl. | koed. | — | pol.-r. | 3 ubik. | $^1/_2$ ha | |
| 3 | „ | Jarosławice | 2 „ | „ | — | „ | 3 „ | $1^1/_2$ ha | |
| 4 | „ | Hodów | 3 „ | „ | — | „ | 3 „ | $^1/_2$ ha | |
| 5 | „ | Zarudzie | 4 „ | „ | — | „ | 4 „ | 1 ha | |
| 6 | „ | Założce | 7 „ | „ | — | polski | 3 „ | 6·56ha | Konk. pon. Pierwszeństwo mają z egz. wydz. wzgl. w. k. n. |
| 1 | Żydaczów | Rozwadów | 6 „ | „ | — | pol.-r. | 4 „ | 2 mg | Konk. drugi Pierwszeństwo mają z egz. wydz. lub w. k. n. |
| 2 | „ | Cucułowce | 2 „ | „ | — | polski | — | 2 mg | |

**Podania o posady objęte powyższym konkursem należy wnosić drogą służbową w terminie do 15 stycznia 1931 r.**

### Wolne stanowiska nauczycieli.

Rada Szkolna Powiatowa w Buczaczu ogłasza konkurs na wolne posady nauczycieli następujących przedmiotów w publicznych szkołach powszechnych powiatu buczackiego:

1) języka polskiego z historją w 7-kl. szkole męskiej w Monasterzyskach;

2) języka polskiego z historją w 7-kl. szkole żeńskiej w Monasterzyskach;

3) przyrody z geografją w obu szkołach 7-klasowych w Monasterzyskach.

### Konkurs na posadę dyrektora Państw. Szkoły Budownictwa w Jarosławiu.

W Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 27 października 1930 r. Nr. 10/230 ogłosiło Ministerstwo W. R. i O. P. konkurs na posadę dyrektora Państwowej Szkoły Budownictwa w Jarosławiu.

Podania udokumentowane, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. Lw., najpóźniej w 4 tygodnie od powyższej daty wyjścia wymienionego numeru Dz. Urz. Min. W. R. i O. P.

### Wolne stanowiska sekretarzy w radach szkolnych powiatowych.

Wolne stanowiska sekretarzy są do obsadzenia w Radzie Szkolnej Powiatowej w 1) Brzozowie, 2) Brodach i 3) Kałuszu.

Do tych stanowisk przywiązane jest uposażenie XI. st. sł. urzędników państwowych.

O stanowiska te ubiegać się mogą kandydaci, posiadający świadectwa dojrzałości szkoły średniej ogólno-kształcącej, względnie seminarjum nauczycielskiego.

Stanowiska będą obsadzone narazie prowizorycznie.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić w terminie możliwie najkrótszym do Kuratorjum Okr. Szk. we Lwowie.

Naczelnik Wydziału: *Kwieciński.*

# Ogłoszenia.

## Popieranie przemysłu krajowego.

*Komunikat Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 23 października 1930 r. Nr. O. 2086/30.*

Kuratorjum podaje do wiadomości, że z końcem b. r. zostanie uruchomiona w Krakowie fabryka ołówków pod nazwą: „Polska Fabryka ołówków L. i C. Hardtmuth z siedzibą w Krakowie".

Ponieważ jest to przedstawicielstwo fabryki czechosłowackiej, Kuratorjum przypomina, że istnieje krajowa fabryka ołówków St. Majewskiego.

Zechcą Dyrekcje, Kierownictwa i Rady Szkolne zwrócić na to uwagę nauczycielstwa i młodzieży.

## Komisje egzaminacyjne dla nauczycieli szkół powszechnych.

P. Kurator O. S. Lw. zamianował na resztę okresu 3-letniego 1929—1931:

1) zarządzeniem z dnia 9 października 1930, L. I. K. N. 5048/30 p. p. Eustachego Hamerskiego, Pawła Kopczyka i Mikołaja Orłowskiego, nauczycieli seminarjum nauczycielskiego męskiego w Rudniku n/Sanem, członkami Komisji Egzaminacyjnej dla Nauczycieli Publicznych Szkół Powszechnych dla rejonu VII-go w Rudniku nad Sanem. (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 419);

2) zarządzeniem z dnia 10 listopada 1930 r. L. I. K. N. 6289/30 p. Stanisława Drozdowskiego, nauczyciela kierującego szkoły w Baryszu, członkiem Komisji Egzaminacyjnej dla Nauczycieli Szkół Powszechnych dla rejonu II. w Czortkowie. (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r. str. 415);

3) zarządzeniem z dnia 29 października 1930 r. Nr. I. K. N. 6066/30 p. Marjana Kirscha i p. Janinę Melchertównę, nauczycieli I. Państw. Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Przemyślu, członkami Komisji Egzaminacyjnej dla Nauczycieli Publicznych Szkół Powszechnych dla rejonu VI w Przemyślu (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 418);

4) zarządzeniem z dnia 6 listopada 1930 r. Nr. I. K. N. 6169/30 p. Jana Sokołowskiego, nauczyciela Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego w Kołomyi, członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Nauczycieli Publicznych Szkół Powszechnych dla rejonu IV w Kołomyi. (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 415).

## Komisja dyscyplinarna dla nauczycieli.

Nr. O. 1694/30. P. Prezes Sądu Apelacyjnego we Lwowie pismem z dnia 19 września 1930. Prez. 27.868/30, 26. RS. delegował po myśli art. 87 punkt 3-ci ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli z dnia 1 lipca 1926 r., w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462), na nową trzyletnią kadencję na przewodniczącego Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli we Lwowie sędziego okręgowego Feliksa Orzelskiego, a na zastępców przewodniczącego tejże komisji sędziów powiatowych Karola Zielińskiego, Edwarda Fica i Stanisława Kowalewskiego we Lwowie.

## Opłaty za mieszkania służbowe.

W Dz. U. R. P. Nr. 69 z r. 1930, poz. 549, ogłoszone zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1930 r., zmieniające rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r., o opłatach za mieszkania, zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych lub administrowanych. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849).

W szczególności zmieniony został ponownie §. 2 powyższego rozporządzenia (patrz. Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 228). Pełne brzmienie cytowanego paragrafu obecnie jest następujące:

*§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849, w brzmieniu rozporządzenia z dnia 8 marca 1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 186, i z dnia 23 września 1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 549.*

Wojskowi i funkcjonarjusze państwowi, którzy z tytułu swej służby mieszkają w przydzielonych im mieszkaniach służbowych, opłacają za te mieszkania komorne w wysokości dodatku na mieszkanie, przysługującego im na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1924 r. w sprawie dodatku na mieszkanie. (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 673).

Komorne za mieszkania służbowe zajmowane w roku 1928 pobiera się w wysokości dodatku na mieszkanie, przypadającego do wypłaty w tymże roku bez względu na ewentualne późniejsze podwyższenie stawek tego dodatku. O ileby jednak przysługujący dodatek na mieszkanie był wyższy od kwoty, która należałaby się za dane mieszkanie służbowe przy zastosowaniu § 3 względnie 4 niniejszego rozporzadzenia, wówczas opłatę za mieszkanie służbowe pobiera się w wysokości, obliczonej według podanych paragrafów.

Za mieszkania służbowe uważać należy mieszkania przydzielone przez władze przełożone funkcjonarjuszom państwowym i wojskowym zawodowym:

a) dla wykonywania czynności służbowych, związanych z danym gmachem,

b) ze względu na szczególny charakter czynności służbowych wymagających zajmowania mieszkania w ściśle określonym gmachu.

Szczegółowe listy mieszkań służbowych ustalą właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

## Gablotki jedwabnika.

Józef Bieniek, nauczyciel z Wagi Ogińszczyzny, pow. Podhajce, sporządza dla szkół powszechnych gablotki jedwabnika, rozmiar 40×25 za szkłem w 13 preparatach w cenie 15 zł bez przesyłki. Ze względu na wysokie koszta przesyłki, wskazanem byłoby zamawianie jednocześnie większej ilości gablotek [1]).

## Komunikat Komitetu Floty Narodowej.

Komitet Floty Narodowej pragnie zaznaczyć, że w związku z haniebnemi zakusami Treviranusa na całość naszych granic zachodnich i grzegu morskiego, niektóre ugrupowania społeczne w szlachetnym patriotycznym odruchu zainicjowały zbiórki funduszów na budowę okrętów dla Państwa bez uzgodnienia tej akcji z Centralą Komitetu Floty Narodowej, wskutek czego akcja o tak doniosłem znaczeniu dla Państwa rozprasza się, wprowadzając chaos w pojęciu społeczeństwa.

Aby zapobiedz temu szkodliwemu dla wielkiej akcji państwowej działaniu, Komitet Floty Narodowej podkreśla, że jest jedyną instytucją społeczno-państwową, która powołana jest do koordynowania wszelkich poczynań społecznych w kierunku gromadzenia funduszów na budowę okrętów dla Państwa i zwraca się niniejszem z gorącym apelem do wszystkich obywateli i organizacyj społecznych, które już zapoczątkowały zbiórki na kupno i budowę okrętów, o nawiązanie ścisłego kontaktu z Centralą Komitetu w Warszawie, Elektoralna 2, Gmach Ministerstwa Przemysłu i Handlu, oraz wpłacanie wszelkich zebranych kwot na ten cel do P. K. O. Konto Komitetu Nr. 30.

Komitet Floty Narodowej żywi najgłębszą wiarę, że apel niniejszy, mający na celu jedynie dobro wielkiej sprawy nie przebrzmi bez echa, a przekona tych obywateli oraz organizacje społeczne, które dotychczas szły w rozproszeniu i skoordynuje ich szlachetne wysiłki w myśl wielkiej maksymy „W jedności siła“.

---

[1]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 164: Józef Bieniek. Potrzeba szerzenia idei hodowli jedwabników.

**Konferecje informacyjne dla nauczycielstwa, ubiegającego się o dopuszczenie do egzaminu wstępnego na wyższe kursy nauczycielskie.**

L. I. K. N. 6548/30. W terminie od 29 do 31 grudnia 1930 r. kuratorja okręgów szkolnych w siedzibach wyższych kursów nauczycielskich organizują konferencję dla kandydatów do egzaminu wstępnego na wyższe kursy nauczycielskie w r. 1931/32. Konferencje te nie mają charakteru obowiązkowego.

Celem konferencyj o charakterze wyłącznie informacyjnym jest udzielenie uczestnikom wyjaśnień, tyczących się metod pracy na kursie i zakresu wymagań przy egzaminie wstępnym, omówienie bibljografji, w szczególności książek wskazanych do egzaminu, oraz udzielenie informacyj, tyczących się sposobu przeprowadzenia egzaminu wstępnego i metody pracy na wyższym kursie nauczycielskim.

Spis konferencyj obejmuje poniższa tabela:

| L. p. | Siedziba W. K. N. | Bliższy adres | Konferencja z grupy przedmiotów | Uwagi |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Kraków | Wawel 9. | human. (j. polski, j. niem. i j. polski-historja). | Zapisy na konferencje przyjmują wymienione dyrekcje w. k. n. w terminie do dnia 15 grudnia 1930 r. Dyrekcje w. k. n. udzielać będą również wszelkich informacyj zgłaszającym się na konferencje. |
| 2 | Lwów | ul. Zielona 10. | geogr.-przyr. i human. (j. polski i j. ruski). | |
| 3 | Lublin | Gmach Uniwersytetu. Archidjakońska 3. | fizyko-matem. | |
| 4 | Toruń | ul. Sienkiewicza nr. 38. | humanist. i fizyko-matem. | |
| 5 | Poznań | ul. Garncarska 7. | fizyko-matem. oraz wychowania fizyczn. i śpiewu. | |
| 6 | Warszawa | ul. Jezuicka 4. | fiz.-matem. fiz.-chem. geogr.-przyr. human. (j. polski-historja). | |
| | " | ul. Górczewska 8. | robót ręcznych i rysunku. | |
| 7 | Wilno | 1) św. Anny 2) W. Pohulanka 25. | 1) human., 2) pedag. | |
| 8 | Cieszyn | Gmach gimn. m. im. Osuchowskiego. Plac Słowackiego. | fizyko-matem. | |
| 9 | Mysłowice | ul. Seminaryjna 8—10 (państw. sem. naucz. męs). | robót ręcznych i rysunku. | |

### Złota księga abstynencka.

*Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 7 października 1930 r. Nr. W. F. 6234/30.*

Nr. O. 2063/30. Przychylając się do prośby generalnego sekretarza Związku Nauczycieli Abstynentów, zezwalam na wprowadzenie do szkół powszechnych średnich i zawodowych t. zw. „Złotej Księgi Abstynenckiej" w formie podanej przez tenże związek.

Druki abstynenckiej Złotej Księgi w rękach wychowawców, ideowo pracujących nad zwalczaniem alkoholizmu wśród dziatwy i młodzieży szkolnej, niewątpliwie mogą okazać się skutecznym środkiem pomocniczym.

Wszelkich wyjaśnień w tej sprawie udzieli zarząd Związku Nauczycieli Abstynentów w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 26.

Podsekretarz Stanu: (—) *B. Żongołłowicz*, wr.

### Drzewka do sadzenia przy drogach.

Ministerstwo W. R. i O. P. w komunikacie, ogłoszonym w Nr. 9 Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, str. 486, zwraca uwagę, że Dyrekcja Lasów Państwowych we Lwowie założyła w nadleśnictwach w Nadwórnej i Bolechowie stałe szkółki handlowe leśne, produkujące sadzonki i drzewa do obsadzania dróg.

W razie potrzeby należy porozumiewać się bezpośrednio z wymienionemi nadleśnictwami.

---

## Książki, Czasopisma.

### Prawidła gier drużynowych.

*Okólnik Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 sierpnia 1930 r. Nr. I. W. F. 5373/30.*
*(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 148).*

Polecam do stosowania w szkołach wydawnictwo Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: „Prawidła gier drużynowych: Kwadrant, Palant, Siatkówka, Koszykówka, Szczypiorniak, Jordanka" — w opracowaniu wizytatora Zygmunta Wyrobka — wyd. 1930 r. (skład główny: Administracja miesięcznika „Wychowanie Fizyczne" — Poznań, Park Wilsona). Minister W. R. i O. P. (—) *Sł. Czerwiński.*

### Powstanie listopadowe.

Nakładem Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego w Warszawie ukazała się praca p. Alicji Bełcikowskiej p. t. „Powstanie listopadowe".

Uznając, iż książka ta jest niezbędną dla organizatorów obchodów setnej rocznicy powstania, Kuratorjum O. S. Lw. zwraca na nią uwagę Nauczycielstwa szkół wszelkich typów.

Cena książki 2 Zł 80 gr.

**Książki nadesłane:** Ludwik Taras, inspektor szkolny. Pragmatyka nauczycielska. Lwów, 1929.

## Dodatek.

CZ. ZAJĄC, okręgowy wizytator szkół.

### Pracownie przyrodnicze, robót ręcznych i kobiecych, kuchnie gospodarstwa domowego i ogrody biologiczne przy szkołach powszechnych w okręgu szkolnym lwowskim w roku szkolnym 1929/30.

W zeszłorocznym zestawieniu umieszczono szczegółowe sprawozdania z pojedyńczych pracowni [1]). Ponieważ w ostatnim roku nie było zasadniczych zmian w sposobie organizacji, przeto niniejsze sprawozdanie ujmuje w ogólnych zarysach dalszą pracę, dodając tylko nowe spostrzeżenia i zarządzenia, załączone zaś wykazy pracowni wszystkich typów dają osobny obraz na podstawie zebranych liczb statystycznych.

Pracownie, nazwane w wykazie przyrodniczemi, mają tu i ówdzie nieliczne przybory lub zbiory do nauki przyrody żywej, głównie jednak służą do nauki fizyki i chemji. Wszystkie wykazy zawierają stan z roku 1929/30, jedynie podane są wszystkie kredyty przyznane przez Ministerstwo W. R. i O. P., a więc i z lat ubiegłych.

Pracownie założone przy finansowej pomocy Ministerstwa W. R. i O. P. posiadają komplety przyborów do ćwiczeń zestawione planowo i odpowiadające przynajmniej minimalnym wymogom programu. Natomiast w innych pracowniach są przybory zbierane lub zakupywane przeważnie przygodnie, więc są niekompletne i w niedostatecznej ilości, tak iż przeważają środki do pokazu (demonstracyj) przy nauce przyrody, a mniej jest przyborów do ćwiczeń uczniów. Pracownie takie powstały dzięki zabiegom nauczycieli i kierowników szkół przy poparciu inspektorów, przez uzupełnianie przyborów już to zebranych z kilku szkół danej miejscowości, już to ocalonych resztek pracowni robót ręcznych, jakie istniały przed wojną. Uzupełnianie dokonuje się skromnemi dochodami z przedstawień szkolnych, opłat uczniów lub kół rodzicielskich, z subwencyj gmin, rzadziej powiatu. Poza tem wiele szkół zaopatrzył w zbiory minerałów i produktów kopalnianych instruktor przyrody p. dr. Budzianowski, szkoły opłaciły koszta zbiórki i transportu.

Bardzo trudnem zagadnieniem nawet w pracowniach dobrze zaopatrzonych w przybory jest kwestja pokrywania wydatków na materjał do ćwiczeń tam, gdzie młodzież jest bardzo uboga (szczególnie w pracowniach robót ręcznych). Gminy dostarczają wszystkim pracowniom tak, jak dla całej szkoły, pomieszczenia, sprzętów, opału, światła i innych urządzeń (gazu, wody i t. d.). Jak już w ubiegłym roku zaznaczono, gminy miejskie nie uchylają się od tych obowiązków, a w niektórych wypadkach dają kosztowne urządzenia, a nawet udzielają zasiłków w gotówce na pomoce naukowe lub materjał do ćwiczeń; wypadki takie są uwidocznione w odnośnej rubryce wykazu.

Niektórzy nauczyciele, prowadzący pracownie, posiadają jako najwyższy cenzus egzamin praktyczny; natomiast wszyscy kierownicy pra-

---

[1]) Patrz. Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 97.

cowni, na które Ministerstwo udzieliło funduszów, posiadają co najmniej wyższy kurs nauczycielski lub egzamin wydziałowy. Kierownik pracown nietylko zawiaduje zbiorami i organizuje zajęcia; ważniejszem jego zadaniem jest pouczanie innych nauczycieli, to też musi on stale przebywać w pracowni w czasie trwania zajęć w niej, co nieraz wynosi ponad 40 godzin tygodniowo, nie wliczając w to czasu, potrzebnego na inne czynności, jak przegląd i naprawa przyborów, układanie podziału zajęć i t. p.

Przynajmniej raz w tygodniu odbywali kierownicy pracowni z nauczycielami metodą ćwiczeniową konferencje, celem omówienia i ułożenia lekcyj na najbliższe dni. W ubiegłym roku szkolnym byli niektórzy z nich zwolnieni częściowo lub całkowicie od udzielania nauki; obecnie jednak wobec wielkiego braku etatów w stosunku do zwiększonej liczby oddziałów staje się wprost niemożliwem rozwiązanie tej sprawy bez uszczerbku dla pracowni. Kwestja ta odpadłaby dopiero wówczas, gdyby z jednej pracowni nie korzystało więcej jak dwie szkoły.

Wśród wielu uwag, nadesłanych przez kierowników pracowni, powtarzają się najczęściej takie, które związane są z kwestją materjalną, a więc szczupłość sali, za duża ilość uczniów, potrzeba uzupełnienia lub powiększenia ilości przyborów, brak materjałów do ćwiczeń, za duża liczba godzin zajęć w jednej pracowni, potrzeba bibljoteczki i t. p.

Jakkolwiek każda pracownia należy do jednej szkoły i podlega jej kierownikowi, to jednak tam, gdzie z jednej pracowni korzysta kilka szkół, musiało się znaleźć jakieś ułożenie stosunku kierownika pracowni do tych wszystkich szkół w układaniu i prowadzeniu zajęć. W tym celu Kuratorjum ogłosiło regulamin dla pracowni w Dz. Urz. Kur. z r. 1930, str. 131. W tym samym dzienniku str. 136 ogłoszono sprawozdanie z założenia i urządzenia ogrodu biologicznego przy szkole im. Żółkiewskiego we Lwowie, w celu poinformowania i zachęcenia nauczycieli, by wykorzystali ogródki szkolne do nauki przyrody. Jak wynika ze sprawozdań p. inspektorów wskazówki te znalazły już odgłos, bo w bieżącym roku poczyniono szereg prób.

Ćwiczenia starano się w miarę możności dostosować do programu. W pracowniach fizyko-chemicznych, urządzono normalnie, prowadzono ćwiczenia według ramowego planu, ułożonego przez instruktora. Planuje się też ułożenie podobnego planu dla robót ręcznych i kobiecych. Podane w wykazie ilości odbytych ćwiczeń wypadły częstokroć niewspółmiernie z powodu różnej interpretacji pojęcia serji ćwiczeń przez wypełniających wykazy. W niektórych pracowniach odbywały się ćwiczenia nauczycieli pod kierownictwem instrukotra lub lekcje pokazowe. Poza tem układano co tygodnia program ćwiczeń, jak to już wyżej wspomniano.

Byłoby rzeczą zbyteczną mówić tutaj o znaczeniu pracowni i o spotęgowaniu zainteresowania młodzieży, należy jednak wspomnieć o zaobserwowanem u wielu nauczycieli dużem zadowoleniu z nowego i zaopatrzonego warsztatu pracy oraz o bezinteresownych trudach i wysiłkach, by pracownię i ćwiczenia jak najlepiej urządzić. Niestety stosunek liczby pracowni do ilości szkół choćby tylko siedmioklasowych nie jest jeszcze korzystny, podaje go poniższa tabela:

| Województwo | lwowskie | stanisławowskie | tarnopolskie | Razem |
|---|---|---|---|---|
| Ilość szkół 7-klasowych | 217 | 88 | 74 | 379 |
| A) Pracownie dla przyrody żywej i martwej: ilość | 17 (15) | 6 (4) | 6 (3) | 29 (22) |
| Procent w stosunku do ilości szkół 7-klasowych | 7.8% | 6.8% | 8.1% | 7.7% |
| Korzysta z nich szkół 7-kl. | 83 | 27 | 21 | 131 |
| Procentowo | 38% | 31% | 28% | 34¹/₂% |
| B) Pracownie robót ręcznych, kobiecych i kuchnie: ilość | 25 (18) | 5 (2) | 5 (2) | 35 (22) |
| Procent w stosunku do szkół 7-klasowych | 11.5% | 5.7% | 6.8% | 9.2% |
| Korzysta z nich szkół 7-kl. | 45 | 10 | 5 | 60 |
| Procentowo: | 20.7% | 11.3% | 5.7% | 16% |

Cyfry w nawiasach oznaczają liczbę pracowni założonych przy finansowej pomocy Ministerstwa W. R. i O. P. Widać zatem, iż centrum (z powodu miasta Lwowa) i szkoły zachodniego okręgu są lepiej uposażone niż wschód, w całym zaś okręgu w r. 1929/30 co 13-ta mniej więcej szkoła siedmioklasowa posiadała pracownię przyrodniczą, a co trzecia z niej korzystała; pracownię robót posiadała co 11 szkoła, a co 6 z niej korzystała. Stosunek wypadłby naturalnie znacznie gorzej gdyby uwzględnić szkoły niżej zorganizowane, jeszcze słabiej zaopatrzone w pomoce naukowe.

Trudności w urządzeniu pracowni są przeważnie natury finansowej (sala, sprzęty i stosunkowo drogie przybory), ale zdarzają się też wypadki, iż na przeszkodzie stoi brak wykwalifikowanego nauczyciela. Dzięki jednak stopniowo udzielanym kredytom przez Ministerstwo w poprzednich latach i rozbudzonej emulacji szkół i powiatów ilość pracowni powoli wzrasta. Wykazy V i VI wymieniają pracownie, w których nauka już częściowo odbywała się w roku 1929/30, albo których uruchomienie w r. 1930/31 jest zapewnione.

Poza tem istnieje wiele projektów, których zrealizowanie narazie nie jest pewne.

Poniższa tabela podaje ilość pracowni w poszczególnych latach. (Cyfry w nawiasach podają liczbę pracowni uruchomionych w danym roku).

| W roku było czynnych pracowni | fizyko-chemicz. | biologicznych | robót ręcznych | robót kobiecych | kuchni gospod. |
|---|---|---|---|---|---|
| 1923 | — | — | 3 (3) | — | — |
| 1924 | — | — | 6 (3) | — | — |
| 1925 | 1 (1) | 1 (1) | 7 (1) | — | — |
| 1926 | 2 (1) | 1 (—) | 10 (3) | — | — |
| 1927 | 2 (—) | 1 (—) | 10 (—) | — | — |
| 1928 | 13 (11) | 2 (1) | 15 (5) | — | 2 (2) |
| 1929 | 17 (4) | 2 (—) | 19 (4) | 1 (1) | 8 (6) |
| 1930 do 30/VI | 25 (8) | 4 (2) | 22 (3) | 4 (3) | 9 (1) |

Widać tutaj, iż właściwy rozwój przypada na lata 1928/1930, to jest na okres, w którym Ministerstwo W. R. i O. P. udzielało na ten cel kredytów.

Lwów, we wrześniu 1930.

Pracownie przyrodnicze, które były w stadjum organizacji w czerwcu 1930.

| Powiat | Siedziba pracowni | Rodzaj | Subwencja Minister. WR. i OP. w r. 1929/30 | Inne dochody | Urządzenie i pomoce naukowe w dniu 1/VII 1930 | Nauka w r. 1929/30 | Uwagi |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Czortków | Czortków | fizyko-chemicz. | 6.000 zł | Rada Szkolna Miejscowa i młodzież 1.023 zł na urządzenie. | wszystkie środki naukowe, 2 sale i sprzęty. Otwarcie we wrześniu 1930. | — | opóźnienie uruchomienia z powodu obłożnej choroby nauczyciela. |
| Jaworów | Jaworów szkoła męska | fizyko-chemicz. | — | Rada Szkolna Miejscowa 30 zł | 1 sala i skromne umeblowanie, przybory zebrane ze szkół. | ćwiczenia VI i VII oddziału 3 szkół | osobnego kierownika niema. |
| Kolbuszowa | Kolbuszowa szkoła żeńska | fizyko-chemicz. | — | Kuratorjum zbiór materjałów za 400 zł | sala i gabinet, 6 stołów, skąpe zbiory. | — | — |
| Kosów | Kuty szkoła żeńska | fizyko-chemicz. | 4.000 zł | — | sala, część sprzętów, wszystkie pomoce naukowe | — | — |
| Lwów-miasto | szkoła męska Konopnickiej | fizyko-chemicz. | 5.000 zł | — | sala, część sprzętów, wszystkie pomoce naukowe | — | jak wyżej |
| Przemyśl | szkoła im. Słowackiego | ogród biolog. | — | — | prowadzono niektóre działy roślin. | korzystała narazie 1 szkoła | w r. 1930/31 ma korzystać kilka szkół. |
| Sambor | szkoła im. kr. Jadwigi | fizyko-chemicz. | 5.000 zł | — | uruchomienie od września 1930 | — | Opóźnienie z powodu niewykończenia wewnęt. urządzenia. |
| Sanok | Rymanów | fizyko-chemicz. | 4.000 zł | — | wszystkie przybory | — | Uruchomiona we wrześniu 1930 r. |
| Żółkiew | Żółkiew szkoła męska | fizyko-chemicz. | 6.000 zł | — | uruchomienie we wrześniu 1930. Wszystkie pomoce naukowe. | — | Opóźnienie z powodu niewykończenia wewnęt. urządzenia. |
| Żółkiew | Mosty Wielkie | fizyko-chemicz. | 6.000 zł | — | jak wyżej | — | jak wyżej. |
| Śniatyn | Śniatyn szkoła żeńska | fizyko-chemicz. | — | sprzęty dała gmina | sala, sprzęty; pomoce naukowe zebrano z 2 szkół. | — | nauka w pracowni zapowiedziana od października 1930. |

Pracownie robót ręcznych, które były

| Powiat | Siedziba pracowni | Rodzaj pracowni | Subwencja Ministerstwa WR. i O. P. |
|---|---|---|---|
| Jaworów | 7-kl. szkoła męska Jaworów | robót ręcznych | — |
| Jaworów | Krakowiec | robót ręcznych | — |
| Lwów-miasto | szkoła męska im. Sienkiewicza | robót ręcznych | 5.000 |
| Przemyśl | szkoła żeńska im. Piramowicza | robót ręcznych | 1.000 |
| Rohatyn | szkoła męska | robót ręcznych | — |
| Sanok | Posada Olchowska | robót ręcznych | 6.000 |

w stadjum organizacji w czerwcu 1930 r.

| Inne dochody | Stan urządzenia w dniu 1/VII 1930 | Uwagi |
|---|---|---|
| Rada Szkolna Miejscowa 20 zł. | 1 sala, 3 strugnice, tokarnia, szafa z narzędziami | narazie korzysta VI i VII klasa szkoły męskiej |
| Gmina 30 zł. i drzewo | 1 izba, 1 strugnica, 1 tokarnia, 1 wiertarka, cyrkularka, narzędzia | korzysta 5, 6 i 7-ma klasa szkoły w Krakowcu |
| — | sala, strugnica i narzędzia | nieuruchomiona przed wakacjami z powodu niedostarczenia przez gminę urządzenia |
| — | maszyny do szycia i inne narzędzia | z zasiłku Min. WR i OP. 4.000 zł. uruchomiono w 3 innych szkołach; czwarta opóźniona z powodu braku sali i sprzęt. |
| przygodne zbiórki | sala, stoły, 1 strugnica, mały zbiór narzedzi | uruchomienie zapowiedziane we wrześniu 1930 |
| — | wszystkie przybory, sala i sprzęty | uruchomiona we wrześniu 1930 korzystają 4 szkoły |

Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Odbito w drukarni i litografji Piller - Neumanna we Lwowie, ul. Łyczakowska l. 3.